

IZVJEŠTAJ

*o radu i stanju u upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva prosvjete u
2018. godini*

Podgorica, mart 2019. godine

SADRŽAJ

UVOD	2
1. NORMATIVNO-PRAVNI POSLOVI I HARMONIZACIJA PROPISA	3
2. OBLAST PROSVJETE	5
2.1. Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	5
2.2. Osnovno obrazovanje i vaspitanje	6
2.3. Inkluzivno obrazovanje	7
2.4. Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice - obrazovanje na albanskom jeziku	7
2.5. Obrazovanje RE učenika	8
2.6. Obrazovanje LGBT osoba	8
2.7. Srednje opšte obrazovanje (gimnazije) i stručno obrazovanje	9
2.8. Obrazovanje odraslih	10
2.9. Državna nagrada „Oktoih“	11
2.10. Fond za kvalitet i talente	11
2.11. Nacionalni savjet za obrazovanje	11
3. OBLAST VISOKOG OBRAZOVANJA	13
3.1. Direkcija za visoko obrazovanje i ENIC/NARIC centar	13
3.2. Direkcija za učenički i studentski standard	15
4. ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU	16
5. INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE	20
6. INVESTICIONE AKTIVNOSTI KOJE SE ODNOSI NA OBJEKTE ŠKOLSKE INFRASTRUKTURE	21
7. OBLAST FINANSIRANJA RADA OBRAZOVNO-VASPITNIH USTANOVA I INVESTICIJA	22
8. NACIONALNI OKVIR KVALIFIKACIJA	23
9. OCJENA STANJA	25
IZVJEŠTAJ O RADU JAVNIH USTANOVA	28
CENTAR ZA STRUČNO OBRAZOVANJE	28
ISPITNI CENTAR	31
ZAVOD ZA UDŽBENIKE I NASTAVNA SREDSTVA	42

Na osnovu člana 65 Zakona o državnoj upravi („Službeni list Crne Gore“, br. 078/18 od 4. 12. 2018), a u skladu sa Programom rada Vlade za 2019. godinu, Ministarstvo prosvjete podnosi

IZVJEŠTAJ

o radu i stanju u upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva prosvjete

UVOD

Ministarstvo prosvjete vrši poslove uprave u oblasti prosvjete, u skladu sa djelokrugom rada utvrđenim Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 87/18). Pored poslova utvrđenih ovom Uredbom, Ministarstvo prosvjete obavlja i poslove koji su utvrđeni: Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13 i 44/13, 47/17); Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, 45/10 i 39/13, 47/17); Zakonom o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10 i 40/11, 47/17); Zakonom o obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama („Službeni list RCG“, br. 80/04 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 47/17); Zakonom o gimnaziji („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10; 39/13, 47/17); Zakonom o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13 i 47/17); Zakonom o obrazovanju odraslih („Službeni list CG“, broj 20/11 i 47/17); Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, br. 44/14 i 52/14, 47/15, 40/16 i 42/17, 3/19); Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija („Službeni list CG“, br. 57/11); Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija („Službeni list CG“, br. 80/10), kao i podzakonskim aktima, donijetim za sprovođenje ovih zakona.

Rad Ministarstva prosvjete u 2018. godini odnosio se:

- na realizaciju Programa rada Vlade za 2018. godinu i zaključaka Vlade;
- na zaokruživanje normativnog okvira za dalju reformu obrazovanja;
- utvrđivanje i vođenje politike razvoja obrazovno-vaspitnog sistema Crne Gore sa donošenjem odgovarajućih strategija i unapređenjem procesa pripreme ustanova obrazovanja i vaspitanja za primjenu reformskih rješenja u 2018. godini, prema ranije definisanoj dinamici Ministarstva prosvjete;
- sprovođenje upravnih postupaka u oblasti:
 - priznavanja i vrednovanja inostranih obrazovnih isprava;
 - izdavanja licenci za rad ustanovama predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja i organizatorima obrazovanja odraslih i licenci za izvođenje novih obrazovnih programa;
 - izdavanje propisanih saglasnosti;
 - stručne i administrativne poslove za:
 - Nacionalni savjet za obrazovanje,
 - Savjet za kvalifikacije,
 - Savjet za visoko obrazovanje,
- finansiranje rada obrazovno-vaspitnih ustanova;
- druge poslove, u skladu sa propisima.

Izvještaj o radu Ministarstva prosvjete koncipiran je u više cjelina, odnosno oblasti rada iz djelokruga Ministarstva i to:

1. Normativno-pravni poslovi i harmonizacija propisa;
2. Oblast prosvjete;
3. Oblast visokog obrazovanje;
4. Oblast međunarodna saradnja;
5. Oblast informaciono-komunikacionih tehnologija;
6. Oblast investicionih ulaganja;
7. Oblast finansiranja rada obrazovno-vaspitnih ustanova i investicija;
8. Oblast nacionalnog okvira kvalifikacija.

Ovim Izvještajem, za navedeni period, prikazane su na sažet način najznačajnije aktivnosti i djelatnosti javnih ustanova u oblasti obrazovanja i vaspitanja:

- Centar za stručno obrazovanje
- Ispitni centar
- Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

Uz Izvještaj dostavljamo i izvještaj Zavoda za školstvo kao samostalnog organa uprave nad čijim je radom Ministarstvo prosvjete vršilo nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada.

1. NORMATIVNO-PRAVNI POSLOVI I HARMONIZACIJA PROPISA

Pripremljen je i dostavljen Vladi na utvrđivanje Zakon o akademskom integritetu.

Donijeti su sljedeći pravilnici: Pravilnik o uslovima u pogledu prostora, opreme i kadra za organizovanje produženog boravka učenika kod pravnog i fizičkog lica; Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrednovanju kriterijuma za upis učenika u stručnu školu; Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrednovanju kriterijuma za upis učenika u gimnaziji; Pravilnik o načinu i postupku priznavanja inostranog sertifikata o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji; Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obliku i načinu vođenja pedagoške evidencije i sadržini javnih isprava u školama; Pravilnik o izmjeni Pravilnika normativima i standardima za sticanje sredstava iz javnih prihoda za ustanove koje realizuju javno važeće obrazovne programe; Pravilnik o izmjenama Pravilnika o vrstama ocjena i načinu ocjenjivanja učenika u osnovnoj školi; Pravilnik o obliku i sadržaju sertifikata o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji; Pravilnik o bližem načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence za rad ispitivača u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije; Pravilnik o bližem načinu i postupku sprovođenja andragošskog osposobljavanja; Pravilnik o sadržaju i obrascu Europass dokumenata i načinu njihovog popunjavanja.

Donijeti su sljedeći kolektivni ugovori: Kolektivni ugovor o izmjeni Kolektivnog ugovora za Javnu ustanovu Viša stručna škola „Polijska akademija“; Kolektivni ugovor o izmjeni Kolektivnog ugovora za Javnu ustanovu Centar za stručno obrazovanje; Kolektivni ugovor o izmjenama Kolektivnog ugovora za Javnu ustanovu Ispitni centar.

Pripremljeni su prijedlozi pravilnika za donošenje: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje; Pravilnik o načinu i postupku provjere znanja, vještina i kompetencija u postupku sticanja stručne kvalifikacije; Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje; Prijedlog pravilnika o načinu i postupku provjere znanja, vještina i kompetencija u postupku sticanja stručne kvalifikacije, kao i sastav, način rada i druga pitanja od značaja za rad komisije; Prijedlog

pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog ispita u gimnaziji; Prijedlog pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama.

Donijete su sljedeće odluke: Odluka o osnivanju Agencije za kontrolu i obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja; Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju Savjeta za kvalifikacije; Odluka o osnivanju Srednje mješovite škole u Golubovcima; Odluka o osnivanju Javne ustanove Dom učenika i studenata u Beranama; Odluku o statusnoj promjeni na Univerzitetu Crne Gore; Školski kalendar za 2018/2019. godinu.

Sprovođenje propisa:

U izvršenju propisa u oblasti obrazovanja i vaspitanja, Ministarstvo prosvjete je rješavalo u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku i izdavalo saglasnosti na opšta akta ustanova. U toku izvještajnog perioda primljeno je 277 žalbi koliko je i bilo drugostepenih upravnih predmeta u radu u toku 2018. godine. Ukupno je riješeno 108 žalbi. U 13 predmeta je postupak po žalbi obustavljen. Ukupno je usvojeno 47 žalbi, a odbijeno 48. Na kraju godine ostalo je 169 neriješenih žalbi. U drugostepenom upravnom postupku u izvještajnom periodu 5 žalbi nijesu riješene u propisanom roku.

Takođe, u izvještajnom periodu, u predmetima koji se vode kod sudova, a u kojima je Ministarstvo stranka u postupku, po zahtjevu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa blagovremeno su dostavljana izjašnjenja, a pripremljena su i izjašnjenja odnosno odgovori na tužbu u postupcima kod Upravnog suda Crne Gore u predmetima u kojima je Ministarstvo označeno kao stranka u postupku ili zainteresovano lice.

U postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava (do nivoa visokog obrazovanja) podnijeto je 2.120 zahtjeva, gdje je u propisanom roku donijeto 1.239 rješenja o priznavanju inostranih obrazovnih isprava. U propisanom roku nije riješeno 881 zahtjev koji su u postupku rješavanja. Donijeto je 31 rješenje o povraćaju taksi.

U postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava okolnosti koje utiču na dužinu trajanja upravnog postupka tj. njegovu efikasnost, prilikom priznavanja inostranih obrazovnih isprava za osnovno i srednje obrazovanje radi zapošljavanja, Ministarstvo je dužno da donese rješenje po zahtjevu za priznavanje isprave u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva. Međutim, u pojedinim predmetima taj rok je znatno duži od propisanog, iz razloga što se odgovori Ministarstva vanjskih poslova, u većini slučajeva, čekaju duže vremena, ponekad i više mjeseci.

Prilikom priznavanja inostranih obrazovnih isprava za osnovno i srednje obrazovanje vrši se provjera njihove vjerodostojnosti i validnosti, na način što se obraćamo školama i Ministarstvu vanjskih poslova Crne Gore. Ministarstvo vanjskih poslova ove zahtjeve dostavlja diplomatskim putem nadležnom diplomatsko-konzularnom predstavništvu tih zemalja kako bi se izvršila provjera vjerodostojnosti predmetnih obrazovnih isprava, radi završetka započetih postupaka.

U 2018. godini Ministarstvo prosvjete je podnijelo 18 krivičnih prijava protiv podnosilaca zahtjeva za priznavanje falsifikovane inostrane diplome. Takođe, pripremljeni su akti - zahtjevi za provjeru vjerodostojnosti inostranih obrazovnih isprava koji su upućeni ministarstvima ili obrazovnim ustanovama u inostranstvu, kao i potvrde o pokrenutom postupku priznavanja inostranih tih isprava, kao i dugih akata u cilju blagovremenog rješavanja u ovim postupcima.

Sprovođenje drugih nadležnosti iz djelokruga rada Odjeljenja za normativno-pravne poslove:

Odjeljenje za normativno-pravne poslove u izvještajnom periodu dalo je saglasnosti na opšta i druga akta obrazovno-vaspitnih ustanova i to:

Saglasnosti na opšta akta:

- **138 saglasnosti na pravilnike** o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i to: osnovnih škola 65, predškolskih ustanova 20, mješovitih škola 6, gimnazija 8, stručnih škola 26, obrazovnih centara 2, resursnih centara 3, muzičkih škola 3, domova učenika i studenata 3 i viših stručnih škola 2;

- **168 saglasnosti na statute**, odnosno izmjene i dopune statuta obrazovno-vaspitnih ustanova;

- **saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji JU Ispitnog centra;**

Ostalo:

- **Rješenje** o utvrđivanju minimalnog broja bodova potrebnih za upis u gimnaziju i četvorogodišnju stručnu školu za školsku 2018/2019. godinu.

Osim navedenog, Odjeljenje je dalo 132 pisana mišljenja i objašnjenja po zahtjevima fizičkih i pravnih lica u vezi s primjenom propisa iz oblasti obrazovanja, za tumačenje nivoa stručne spreme, odnosno vrste kvalifikacija, tumačenje propisa, kao i usmena objašnjenja i upućivanje stranaka na odgovarajući postupak i saradnja sa drugim službama i resorima u vezi sa tim. Takođe, data su mišljenja na nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa, koje pripremaju druga ministarstva i organi uprave, koji su dostavljeni ovom Ministarstvu na izjašnjavanje.

2. OBLAST PROSVJETE

2.1. Predškolsko vaspitanje i obrazovanje

U Crnoj Gori predškolsko vaspitanje i obrazovanje organizovano je za svu djecu do polaska u osnovnu školu. Realizuje se u 21 javnoj predškolskoj ustanovi, s mrežom od 136 vaspitnih jedinica, u okviru kojih je organizovano 681 vaspitna grupa. Javno važeći obrazovni program realizuje se i u 26 licenciranih privatnih predškolskih ustanova koje imaju 29 vaspitnih jedinica i 74 grupe. Ukupan broj upisane djece u predškolskim ustanovama u školskoj 2017/2018. godini je bio 20.028. Obuhvat djece uzrasta do dvije godine školske 2015/2016. godine bio je 17,87%, a djece od tri godine do polaska u školu 58,66%. Školske 2017/2018. godine predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem obuhvaćeno je 23,58% djece uzrasta do dvije godine i 69,99% djece od tri godine do polaska u školu.

Kontinuirano se radi na širenju prostornih kapaciteta kroz realizaciju CEB kredita, otvaranjem vaspitnih jedinica u lokalnim prostorima i sl. Izgrađena je vaspitna jedinica u naselju Stari aerodrom u Podgorici za 300 djece. U toku je izgradnja vaspitne jedinice u Tuzima.

U Crnoj Gori od 1. januara 2018. godini je otvoreno 10 vaspitnih jedinica, odnosno licencirano sedam privatnih predškolskih ustanova (relicenciranje ili novo licenciranje).

Budući da su vaspitne grupe brojne, obezbijedili smo angažovanje dodatnog kadra kako bi se prema povećanom broju djece uskladio i obezbijedio kvalitet rada u sigurnom okruženju.

Od školske 2017/2018. godine, djeca uzrasta od tri godine do polaska u školu imaju mogućnost da izučavaju engleski jezik u predškolskim ustanovama. Učenje engleskog jezika u vrtiću utiče na razvojne i obrazovne rezultate djece i pripremu za osnovnoškolsko obrazovanje.

Sprovedena je promotivna kampanja „Zablistaću u vrtiću“ za rani razvoj i učenje u opštinama na sjeveru države.

Obezbijeden je pristup predškolskom obrazovanju, povećan broj djece i poboljšane roditeljske kompetencije kroz usluge interaktivnih službi djeci iz ruralnih oblasti u opštinama Cetinje, Bar, Ulcinj i Podgorica.

Kroz sajmove inovativnih praksi zaposleni u svim javnim predškolskim ustanovama imali su priliku da predstave svoje inovacije, kreativne prakse i unaprijede znanja i vještine. Teme

sajmova su bile: Inovativni pristupi u radu s djecom; Primjena geografskih, prirodnih i ambijentalnih specifičnosti u radu s djecom i Primjena istorijsko-kulturoloških specifičnosti u radu s djecom.

U opštinama Podgorica, Nikšić, Berane, Bijelo Polje, Tivat, Herceg Novi, Bar, Ulcinj, Kotor, Cetinje i Pljevlja osmišljen je dopunski mehanizam integracije djece RE populacije u predškolske ustanove, sprovedene obuke kadra i uspostavljeni mehanizmi monitoringa pohađanja.

Djeca bez roditeljskog staranja iz JU Dječiji dom „Mladost” uključena su u redovni predškolski program. Sprovedene su obuke za kadar vrtića i Dječijeg doma - zajednički se donosi Plan razvoja i praćenja postignuća djece.

U saradnji sa Save the children urađeno je opremanje 10 vaspitnih jedinica u kojima se sprovodi trosatni ili program interaktivnih službi.

2.2. Osnovno obrazovanje i vaspitanje

Osnovno obrazovanje i vaspitanje obavezno je za svu djecu uzrasta od šest do 15 godina života. Traje devet godina i podijeljeno je u tri ciklusa. Ostvaruje se na osnovu javno važećeg obrazovnog programa.

Školske 2017/2018. godine u 163 javne ustanove (245 područne ustanove) nastavu je pohađalo 67.792 učenika, a u četiri privatne 206 učenika. Formirano je 3.368 odjeljenja u javnim osnovnim školama, dok je u privatnim osnovnim školama formirano 32 odjeljenja. Školske 2018/2019. godine u 162 javne ustanove (241 područna ustanova) nastavu je pohađalo 67.495 učenika, a u četiri privatne 205 učenika. Formirano je 3.414 odjeljenja u javnim, a u privatnim osnovnim školama formirano je 28 odjeljenja.

Licenca za rad izdata je jednoj privatnoj ustanovi (obrazovni centar).

Nastavljen je projekat CLIL (dio nastave se realizuje na engleskom jeziku) u još četiri odjeljenja prvog razreda (JU OŠ „21. maj“ i JU OŠ „Radojica Perović“, Podgorica, JU OŠ „Radomir Mitrović“, Berane i JU OŠ „Nedakusi“, Bijelo Polje).

Djeca mogu sticati osnovno umjetničko obrazovanje istovremeno s pohađanjem osnovne škole. U Crnoj Gori ima 14 muzičkih škola. Od toga je devet muzičkih škola kojima je obuhvaćeno osnovno i pet muzičkih škola koje obuhvataju osnovno i srednje muzičko obrazovanje. Osnovno muzičko obrazovanje u školskoj 2017/2018. godini je pohađalo 4.795 djece.

U saradnji sa JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“ Podgorica, nastavljena je dostava đачke užine učenicima podgoričkih osnovnih škola.

Ministarstvo prosvjete tokom 2018. godine koordiniralo je radom Komisije za praćenje implementacije Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja sa Akcionim planom 2017-2021. Održana su četiri koordinaciona sastanka s predstavnicima institucija koje su prepoznate Strategijom.

Ministarstvo prosvjete u saradnji sa United Nations Office of Drugs and Crime – UNODC realizuje program „Vještine za adolescenciju“ koji uključuje razvoj vještina za prevenciju ukupnih socio-emocionalnih kompetencija i kapaciteta za prevenciju zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, nenasilja i asertivnosti. Ciljna grupa su učenici od VI do IX razreda osnovne škole. Program se ove školske godine proširio na osnovne škole u južnoj regiji: JU OŠ „Boško Strugar“, JU OŠ „Maršal Tito“, Ulcinj, JU OŠ „Jugoslavija“, JU OŠ „Anto Đedović“ Bar, JU OŠ „Druga osnovna škola“ Budva, JU OŠ „Savo Ilić“, JU OŠ „Nikola Đurković“, JU OŠ „Ivo Visin“, Kotor, JU OŠ „Drago Milović“, Tivat, JU OŠ „Dašo Pavičić“, JU OŠ „Orjenski bataljon“ Herceg Novi.

Sprovedena je inicijativa „Moje vrijednosti i vrline“ u 16 osnovnih škola i četiri srednje škole i obuhvaćeno je 5.994 djece. Obučena su 252 nastavnika.

U saradnji s Udruženjem „Roditelji“ sprovedeno je istraživanje „Ispitivanje iskustva i percepcije djece – nastavnika - roditelja prema mehanizmima prevencije i borbe protiv vršnjačkog nasilja“.

Oko četiri hiljade učenika iz 30 škola besplatno je posjetilo Kraljevsko pozorište „Zetski dom“ i Narodni muzej na Cetinju.

2.3. *Inkluzivno obrazovanje*

Djeca s posebnim obrazovnim potrebama upisuju se u redovne predškolske ustanove ili škole, gdje pohađaju nastavu po prilagođenom programu. U skladu sa rješenjem o usmjeravanju za svako dijete priprema se individualni razvojno-obrazovni program (IROP). Školske 2017/2018. godine sa rješenjem o usmjeravanju u obrazovnom sistemu je bilo 2.042 djece.

U skladu sa IROP-om i rasporedom časova određuje se obim tehničke podrške koju asistent u nastavi pruža pod nadzorom nastavnika, stručne službe i direktora ustanove. Školske 2017/2018. godine angažovan je 291 asistent u nastavi.

Djeca sa posebnim obrazovnim potrebama, kao prvi izbor, pohađaju redovne škole. U decembru 2018. godine sa rješenjem o usmjeravanju u obrazovnom sistemu je bilo 2.367 djece.

Urađena je i usvojena Strategija inkluzivnog obrazovanja 2019–2025. godina s Akcionim planom. U izradi Strategije učestvovali su Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, predstavnici ustanova obrazovanja i vaspitanja i nevladinog sektora. Podršku i doprinos u recenziji pružila je Kancelarija UNICEF-a u Crnoj Gori. Dokument je, najprije, u okviru javne rasprave bio dostupan putem sajta Ministarstva prosvjete, potom su sprovedene tri javne rasprave.

Realizovane su četiri obuke nastavnika srednjih škola za izradi IROP-a, kao osnovnog dokumenta za rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama, kao i po šest seminara za izradu ITP-1 (dokument koji prati prelazak učenika iz osnovne u srednju školu) i ITP-2 (dokument koji prati prelazak učenika iz obrazovanja na tržište rada).

U sva tri resursna centra uspostavljeni su asistivni kabineti shodno smetnji u razvoju.

Urađen je *Vodič za rad s djecom s intelektualnim smetnjama* i sprovedena obuka za 120 nastavnika iz 30 osnovnih škola u kojima se obrazuje najveći broj djece sa intelektualnim smetnjama.

U partnerstvu sa NVO Specijalna olimpijada sprovodi se program Mladi sportisti u osam predškolskih ustanova.

Kroz projekat „Jačanje demokratske kulture u školama“ - EU/SE Horizontalni mehanizam Zapadni Balkan i Turska oformljena je Mreža 26 pilot škola (u kojima se školuje značajan broj djece RE populacije). U cilju promocije jednakosti 11. oktobra 2018. obilježen je Dan inkluzije. Na završnom događaju predstavljeni su rezultati projekta.

2.4. *Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice - obrazovanje na albanskom jeziku*

U 2018. godini u predškolskim ustanovama nastavu na crnogorskom i albanskom jeziku pohađalo je 412 polaznika, od čega 234 dječaka i 178 djevojčica; u osnovne obrazovno-vaspitne ustanove upisalo se 2.986 učenika, od čega 1.468 dječaka i 1.518 djevojčica; u srednjim ustanovama dvojezičnu nastavu pohađa ukupno 1.007 učenika, od čega 550 dječaka 457 djevojčice.

Studijski program za učitelje na albanskom jeziku realizuje se u Podgorici. U školskoj 2018/2019. godini upisano je 17 studenata. Na inicijativu Ministarstva prosvjete realizovane su četiri jednodnevne obuke na temu integrativna nastava, u okviru koje su realizovane i teme koje se odnose na realizaciju 20 % otvorenog dijela kurikuluma. Dvije obuke, za oko 60 nastavnika

realizovane su u JU OŠ „Mahmut Lekić“ u Tuzima, i dvije za 50 nastavnika u JU OŠ „Maršal Tito“ u Ulcinju.

Dodijeljene su stipendije studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za nastavu na albanskom jeziku. Grupa građana iz dijaspor SAD donirala je kombi za prevoz učenika seoskih područja koji pohađaju nastavu u JU OŠ „29. novembar“ Dinoša, JU OŠ „Mahmut Lekić“ i JU Gimnazija „25. maj“ Tuzi.

2.5. *Obrazovanje RE učenika*

Kao dopunski mehanizam integracije djece RE populacije koja do sada nijesu bila obuhvaćena nijednim vidom formalnog obrazovanja, a ove školske godine su stekli zakonsko pravo za upis u školu, realizovana je nastava u vrtićima za djecu RE po Programu pripremnog vrtića, u produženom trajanju (umjesto dvije sada traje četiri sedmice). U Zavodu za školstvo je sprovedena obuka za vaspitače koji rade sa ovom djecom.

Ministarstvo prosvjete je u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, Zavodom za školstvo i NVO organizacijama koje se bave pitanjima pripadnika RE populacije, organizovalo kampanju za polazak u prvi razred osnovne škole. Kampanja je održana u 4 opštine: Podgorica, Nikšić, Berane i Herceg Novi.

Obezbijedjeni su udžbenici za RE učenike od prvog do devetog razreda. Od školske 2018/2019. godine ovu obavezu je preuzelo Ministarstvo prosvjete. Udžbenici su obezbijedjeni i distribuirani za sve učenike RE populacije koji pohađaju osnovnu školu.

U saradnji sa UNICEF-om unaprijeđena je MEIS aplikacija pratećim procedurama na nivou škole u cilju prepoznavanja rizika od ranog napuštanja školovanja. Urađeni su novi indikatori rizika, kriterijumi za upozorenje, kao i planiranje mjera koje treba preduzeti.

Radi se na smanjenju osipanja djece iz obrazovnog sistema pa je, u primjeni Protokol o postupanju i prevenciji osipanja djece iz obrazovnog sistema. Urađeno je istraživanje o efektima uticaja primjene ovog Protokola, koji će se prezentovati direktorima i pedagoško-psihološkim službama škola.

Obezbijedjen je besplatan prevoz za preko 400 osnovaca RE populacije u Podgorici.

Predstavništvo Fonda za obrazovanje Roma (REF), u okviru projekta „Promocija i zaštita ljudskih prava pripadnika RE u Crnoj Gori“ koji je finansiran od strane Kancelarije Evropske delegacije u Crnoj Gori, opredijelilo je novčana sredstva za kupovinu 3 nova vozila za prevoz romskih i egipćanskih učenika u Podgorici, Nikšiću i u Beranama.

Do sada su saradnici u socijalnoj inkluziji bili finansirani kroz projekat koji je realizovan od strane REF-a (Romski obrazovni fond). Kroz projekat, radilo je 10 saradnika u socijalnoj inkluziji RE (medijatora), šest u Podgorici, dva u Nikšiću, jedan u Beranama i jedan u Herceg Novom. Od školske 2018/2019. godine, saradnici u socijalnoj inkluziji su dio formalnog obrazovnog sistema. Iz Budžeta će biti finansirano dvadeset saradnika u socijalnoj inkluziji RE u oblasti obrazovanja. Ova mjera se predviđa kao osnovni instrument kojim se želi povećati stepen upisa i smanjenje napuštanja školovanja. Realizovane su dvije obuke za saradnike u socijalnoj inkluziji u oblasti obrazovanja, a škole su počele objavljivati konkurs u decembru i do sada deset škola je objavilo konkurs za 18 saradnika u socijalnoj inkluziji u RE u oblasti obrazovanja.

U akademskoj 2018/2019. godini 14 studenata RE populacije su dobili stipendije.

2.6. *Obrazovanje LGBT osoba*

U toku 2018. godine sprovedene su obuke za stručne službe srednjih škola za tehnike rada sa LGBT adolescentima. Sprovedena su informativna savjetovanja za stručne službe

osnovnih škola za primjenu LGBT principa. Analizirane su obuke kadra srednjih škola, da bi se na osnovu toga organizovala mreža podrške za osnovne škole.

Kroz UPSHIFT program realizovana je tematska sesija „Nasilje i mladi“: radionice za prepoznavanje svih formi nasilja, izrada školskih projekata i izbor 5 najboljih (Cetinje, Podgorica, Nikšić, Pljevlja). Jedan od njih se odnosi i na LGBT populaciju.

Kroz projekat „Jačanje demokratske kulture u školama“ - EU/SE Horizontalni mehanizam Zapadni Balkan i Turska oformljena je Mreža od 26 srednjih škola, angažovana 4 koordinatora kao podrška i treneri za škole. Sprovedene su obuke i osmišljen program za nastavničke kompetencije, koji obuhvata oblast nediskriminacije u svim oblastima uključujući LGBT prava.

2.7. Srednje opšte obrazovanje (gimnazije) i stručno obrazovanje

U školskoj 2018/2019. godini po programima srednjeg obrazovanja obrazuje se 27.978 učenika. Od toga, po programima gimnazije obrazuje se 8.942 učenika. Broj upisanih učenika u programe stručnog obrazovanja je 5.274.

U dualni oblik obrazovanja je u školskoj 2018/2019. godini uključeno 577 učenika. Od tog broja, u prvom razredu je 323 učenika, u drugom 198 i u trećem razredu 56. Broj poslodavaca kod kojih se realizuje dualno obrazovanje je 198. Broj stručnih i mješovitih škola koje realizuju dualni oblik obrazovanje je 26 u 18 opština. Učenici u dualnom obliku obrazovanja obrazuju se po 15 obrazovnih programa. U školskoj 2017/2018. godini po ovom obliku obrazovanja obrazovalo se 280 učenika kod 101 poslodavca, kroz četrnaest obrazovnih programa, u 12 opština i u 18 stručnih i mješovitih škola.

Radi unapređenja kvaliteta dualnog obrazovanja pripremljen je i usvojen na Nacionalnom savjetu za obrazovanje Program osposobljavanja instruktora praktičnog obrazovanja kod poslodavca. U skladu s usvojenim programom, obučeno je 88 instruktora praktičnog obrazovanja iz Bijelog Polja, Berana, Podgorice, Bara i Herceg Novog. Pripremljen je Priručnik za instruktore praktičnog obrazovanja.

Sprovedena je kampanja „Uči, radi, sebe izgradi“ sa ciljem da se učenicima i roditeljima približi stručno obrazovanje, kako bi se popularizovao upis u stručne škole i stručno obrazovanje postalo prvi izbor učenika jer nudi i mogućnost zapošljavanja i nastavka obrazovanja.

Radi podsticanja učenika da se upisuju na obrazovne programe nivoa III koje je tržište rada prepoznalo kao deficitarni, u školskoj 2018/2019. godini dodijeljeno je 300 stipendija za učenike prvog razreda koji se obrazuju za deficitarne kvalifikacije.

Rezultat aktivnosti koje je Ministarstvo prosvjete realizovalo je da je u posljednje tri godine, broj učenika upisanih u obrazovne programe u trogodišnjem trajanju, skoro utrostručen. U prvi razred programa u trogodišnjem trajanju u školskoj 2016/2017. godini upisano je 566 učenika, u školskoj 2017/2018. godini 727 učenika. U školskoj 2018/2019. godini broj učenika u obrazovnim programima u trogodišnjem trajanju koji vode direktno na tržište rada je 1.466.

Raspisan je Konkurs za upis učenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2018/2019. godini kao i Naknadni konkurs za upis učenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2018/2019. godini. Upis učenika u prvi razred srednje škole sproveden je u skladu s unaprijeđenim kriterijumima za upis u gimnaziju i stručnu školu u četvorogodišnjem trajanju, u skladu sa kojima je potrebno da učenik ostvari minimalan broj bodova za upis u četvorogodišnje stručne škole i gimnazije.

Raspisan je Konkurs za upis vanrednih učenika, kao i Konkurs za upis kandidata u više stručno obrazovanje za školsku 2018/2019. godinu.

U školskoj 2018/2019. počela je primjena 15 modularizovanih obrazovnih programa, baziranih na ishodima učenja koje je usvojio Nacionalni savjet za obrazovanje. Ovi obrazovni programi urađeni su na osnovu 48 standarda zanimanja i 16 standarda kvalifikacija nivoa

obrazovanja koji su pripremani uz aktivno učešće poslodavaca i njihovih udruženja. Pored toga, Nacionalni savjet za obrazovanje usvojio je i 14 ispitnih kataloga za provjeru neformalno i informalno stečenih znanja, u skladu sa standardima zanimanja.

Ministarstvo prosvjete aktivnosti karijernog savjetovanja sprovodilo je kroz aktivnosti Nacionalnog Europass i Euroguidance centra. Tokom 2018. godine organizovane su radionice u stručnim školama, gimnazijama i institucijama visokog obrazovanja na temu promocije Europass dokumenata. Pripremljeni su priručnici: Priručnik za nastavnike stručnih predmeta “Karijerno savjetovanje i vođenje u stručnim školama”, “Korišćenje društvenih mreža u vođenju karijere” i „Vođenje intervjua sa učenicima”.

Pripremljen je i usvojen na Vladi Akcioni plan sprovođenja Strategije opšteg srednjeg obrazovanja za 2019. i 2020. godinu.

Pripremljen je i usvojen na Vladi Akcioni plan sprovođenja Strategije obrazovanja nastavnika za 2019. i 2020. godinu.

2.8. Obrazovanje odraslih

Licenciranjem organizatora obrazovanja odraslih sistemski se uređuje obrazovna ponuda, doprinosi unapređenju kvaliteta obrazovanja odraslih i stvaraju se mogućnosti za jednak pristup programima obrazovanja svim građanima Crne Gore, omogućavajući na taj način sticanje nacionalnih stručnih kvalifikacija i ključnih vještina. Od izdavanja prve licence pa do kraja 2018. godine, Ministarstvo prosvjete je izdalo licencu za ukupno 107 organizatora obrazovanja odraslih. U cilju osmišljavanja mehanizma za stvaranje jedinstvene baze podataka o učešću građana u aktivnostima cjeloživotnog obrazovanja i učenja, uz podršku projekta EPALE Nacionalna služba podrške za Crnu Goru, koji se realizuje u okviru ERASMUS + programa uz finansijsku podršku Evropske unije, 2018. godine proširena je MEIS baza (MEIS – Informacioni sistem Ministarstva prosvjete) podacima o sistemu obrazovanja odraslih. Izvršene su obuke svih licenciranih organizatora obrazovanja odraslih o načinu unošenja podataka o programima, nastavnom kadru, polaznicima, izdatim sertifikatima, planu obuka i sl. Unošenje podataka od strane licenciranih organizatora obrazovanja odraslih je definisana zakonska obaveza. Izvršeno je utvrđivanje prioriternih programa za obrazovanje odraslih za kvalifikacije potrebne tržištu rada kao i utvrđivanje prioriternih programa za unapređenje vještina i ključnih kompetencija.

U okviru Projekta “Nacionalni koordinator za učenje odraslih, radni plan: Crna Gora” pripremljen je i publikovan dokument “Analiza sistema obrazovanja odraslih u Crnoj Gori”. Uz podršku navedenog Projekta uspostavljen je portal www.obrazovanjeodraslih.me.

Pripremljen je i usvojen na Vladi Plan obrazovanja odraslih (2019-2020).

Kroz aktivnosti Nacionalnog Europass i Euroguidance centra, pripremljeni su priručnici: Vodič kroz Europass, Vodič kroz Europass CV, “Vodič za korišćenje dokumenata „Europass mobilnost“ i „Europass jezički pasoš”.

Pripremljen je i usvojen na Vladi Akcioni plan za sprovođenje Strategije cjeloživotne karijerne orijentacije za 2019. i 2020. godinu.

U toku 2018. godine Ministarstvo prosvjete licenciralo je dvije nove auto škole. Pripremljen je Izveštaj o radu Auto škola za 2017. godinu. Komisije za polaganje vozačkog ispita su u 16 opština organizovale i realizovale tokom 2018. godine po 16 ispita radi sticanja vozačke dozvole za različite kategorije. U pripremi su novi testovi za polaganje vozačkog ispita. Ministarstvo prosvjete je, kao jedan od partnera Ministarstva unutrašnjih poslova, učestvovalo u izradi Akcionog plana za povećanje bezbjednosti u drumskom saobraćaju za 2019. godinu.

2.9. Državna nagrada „Oktoih“

Nagrada „Oktoih“, najveće crnogorsko priznanje u oblasti obrazovanja i vaspitanja, za izuzetne rezultate u prosvjetnoj djelatnosti za 2018. godinu dodijeljena je **prof. dr Senadu Gačeviću**, redovnom profesoru Muzičke akademije sa Cetinja, Univerzitet Crne Gore, i **Slavici Leković**, profesorici razredne nastave u JU OŠ „Oktoih“, Podgorica.

2.10. Fond za kvalitet i talente

Ministar prosvjete je Rješenjem broj 023-1337/2018-1 od 21. septembra 2018. godine formirao Komisiju koja je u skladu sa Pravilnikom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za unapređenje kvaliteta nastave i talente izradila Javni poziv za dodjelu nagrade učeniku i Javni konkurs za dodjelu nagrade nastavniku i vrednovala pristigle prijedloge. Komisiju su činili predstavnici Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, Udruženja Roditelji, Sindikata prosvjete, strukovnih udruženja, Unije srednjoškolaca, direktora i obrazovnih institucija, kao i Ministarstva prosvjete. Javni konkursi su raspisani 30. septembra 2018. godine, trajali su do 1. novembra 2018. godine i na njih je stiglo oko 1.200 prijava. Nakon detaljnog razmatranja svih prijava Komisija je donijela Odluku da nagradu u iznosu 1.000 eura dobije 466 učenika odnosno nastavnika. Odluke su objavljene na internet adresi Ministarstva prosvjete.

2.11. Nacionalni savjet za obrazovanje

Nacionalni savjet za obrazovanja kao tijelo koje radi na odlučivanjima o stručnim pitanjima i davanju stručne pomoći u postupku donošenja odluka i pripreme propisa iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, vaspitanja i obrazovanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama u 2018. godini održao je šest sjednica. Usvojeni su sljedeći dokumenti/akta/udžbenici:

1. Dopuna liste potencijalnih recenzenata za udžbenike i nastavna sredstva u osnovnom i srednjem obrazovanju.
2. Udžbenici i nastavna sredstva: Govorimo crnogorski, nivo A1, Govorimo crnogorski, nivo A2; Crnogorski jezik kao nematernji za II razred gimnazije; Muzički koraci za drugi razred muzičke škole; Priroda 4, udžbenik i radna sveska za IV razred osnovne škole; Priroda 5, udžbenik i radna sveska za V razred osnovne škole; Biologija 6, udžbenik i radna sveska za VI razred osnovne škole; Istorija 6, radna sveska za VI razred osnovne škole; Fizika II, udžbenik i radna sveska za II razred gimnazije; Hemija 7, udžbenik i zbirka tadataka za VII razred osnovne škole; Hemija 8, udžbenik i zbirka zadataka za VIII razred osnovne škole; Fokus 1, Fokus 2, Fokus 3, Fokus 4, Fokus 5, udžbenik engleskog jezika za srednje opšte i srednje stručno obrazovanje; My little Island 1, My little Island 2 i My little Island 3, literatura za nastavnike engleskog jezika u predškolskim ustanovama; Informatika sa tehnikom 5 (I i II dio), udžbenik V razred osnovne škole; Informatika sa tehnikom 6 (I i II dio), udžbenik VI razred osnovne škole; Informatika sa tehnikom 7 (I i II dio), udžbenik VII razred osnovne škole; Informatika sa tehnikom 8 (I i II dio), udžbenik VIII razred osnovne škole; Računovodstvo, udžbenik za I razred srednje stručne škole; Računovodstvo, udžbenik za II razred srednje stručne škole; Crnogorski

jezik kao nematernji za III razred gimnazije; Crnogorski jezik 6 za šesti razred osnovne škole; Finansijsko poslovanje za III razred srednjih stručnih škola; Vino i hrana za IV razred srednjih stručnih škola; Marketing za IV razred srednjih stručnih škola; Proizvodnja električne energije za II razred srednjih stručnih škola.

3. Ispitni katalozi za sticanje stručnih kvalifikacija: Saradnik za socijalnu inkluziju RE za oblast socijalne zaštite; Proizvođač u akvaponijskoj proizvodnji; Frizer za žene; Frizer za muškarce; Pomoćnik frizera za žene; Pomoćnik frizera za muškarce; Krojač tekstilnih i odjevnih proizvoda; Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda; Pomoćnik konfektionara; Kuvar jednostavnih gastronomskih proizvoda; Poslastičar jednostavnih poslastičarskih proizvoda; Mesar u ugostiteljstvu; Roštiljčija; Pripremač pica; Pomoćnik u kuhinji.
4. Programi obrazovanja odraslih: za stručno usavršavanje državnih službenika za strategijsko planiranje; za stručno usavršavanje pedijatar za prepoznavanje seksualnog zlostavljanja djece; za sticanje stručne kvalifikacije Saradnik/Saradnica za socijalnu inkluziju RE za oblast socijalne zaštite;
5. Program za provjeru znanja crnogorskog jezika i Program za provjeru znanja crnogorskoj jezika za strance;
6. Obrazovni programi za srednje stručno obrazovanje: Nautički tehničar; Brodomašinski tehničar; Prehrambeni tehničar; Proizvođač prehrambenih proizvoda; Frizer; Pomoćnik frizera; Modni krojač; Elektrotehničar računarskih sistema i mreža; Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija; Elektrotehničar elektronskih komunikacija; Elektrotehničar elektronike; Monter elektronske komunikacione infrastrukture; Tehničar prodaje; Prodavač; Gastronom; Kuvar; Elektrotehničar energetike; Elektroinstalater; Tehničar modnog dizajna; Konobar; Vodoinstalater.
7. Predmetni programi za osnovno muzičko obrazovanje: Muzička početnica; Klavir; Harmonika; Violina; Violončelo; Gitara; Harfa; Flauta; Klarinet; Saksofon; Truba; Oboa; Horna; Trombon; Fagot; Udaraljke; Tambura; Mandolina; Viola; Kontrabas; Solo pjevanje; Solfeđo sa teorijom muzike; HORSKO pjevanje i Kamerna muzika i orkestar.
8. Predmetni programi za osnovno baletsko obrazovanje: Klasičan balet; Kreativna igra; Karakterne igre; Savremeni balet; Klavir; Uvod u muzičko obrazovanje i upoznavanje s instrumentom.
9. Predmetni programi za osnovno obrazovanje: Kombinatorika i teorija brojeva; Geometrija; Skupovi, relacije, funkcije; Ljekovito bilje; Izrada grafike sa obradom slike i fotografije; Zanimljiva geografija; Istraživanje humanitarnog prava; Evropska unija; Likovna radionica; Preduzetništvo, Fizičko vaspitanje.
10. Predmetni programi osnovne škole za odrasle: Biologija, VI-IX razred; Crnogorski jezik, I-IX razred; Engleski jezik, IV-IX razred; Fizika, VII-IX razred; Geografija, VII-IX razred; Hemija, VII-IX razred; Informatika sa tehnikom, IV-VI razred; Istorija, VII-IX razred; Likovna kultura, IV-IX razred; Matematika, I-IX razred; Muzička kultura, IV-IX razred; Poznavanje društva, IV-V razred; Priroda, IV-V razred; Ruski jezik, VII-IX, razred; Građansko vaspitanje, VII-IX razred; Istorija religije, VII-IX razred; Izrada grafike i obrada slike i fotografije, VII-IX razred; Literarna radionica, VII-IX razred; Preduzetništvo, VII-IX razred; Zanimljiva geografija; Zdravi stilovi života, VIII-IX, razred.

11. Predmetni programi za srednje obrazovanje: Fizičko vaspitanje za I i II razred srednje stručne škole, Fizičko vaspitanje za I, II i III razred srednje stručne škole i Fizičko vaspitanje za I, II, III i IV razred srednje stručne škole.
12. Predmetni program Crnogorski jezik i književnost za crnogorsku dijasporu.
13. Katalog programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2017/18. i 2018/19 godinu.
14. Vodič i Obrazac za primjenu individualnog tranzicionog plana 2 (ITP2).
15. Godišnji izvještaj o kvaliteta rada obrazovno-vaspitnih ustanova.
16. Prijedlog opšteg dijela javno važećeg obrazovnog programa za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje.

3. OBLAST VISOKOG OBRAZOVANJA

3.1. Direkcija za visoko obrazovanje i ENIC/NARIC centar

U okviru projekta „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“ koji realizuju Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo nauke, a koji se finansira iz kredita Svjetske banke, sprovedena je tokom 2018. godine, ponovna eksterna evaluacija ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori ili tzv. follow-up evaluacija. Prethodna evaluacija ustanova visokog obrazovanja od strane EUA-IEP eksperata sprovedena je 2013. godine.

Evaluaciju devet ustanova visokog obrazovanja, za potrebe Ministarstva prosvjete, sproveo je tim nezavisnih međunarodnih eksperata, koje je angažovala Evropska asocijacija univerziteta (EUA), u okviru Programa za institucionalnu evaluaciju (IEP). Ponovnom evaluacijom obuhvaćeno je 6 ustanova visokog obrazovanja koje su bile predmet evaluacije tokom 2013/2014. godine, a realizovane su i 3 inicijalne individualne institucionalne evaluacije za tri ustanove visokog obrazovanja koje nijesu bile obuhvaćene evaluacijom 2013/2014. godine.

Evaluacioni izvještaji ustanova visokog obrazovanja su dostupni na sajtu Programa za institucionalnu evaluaciju, dok je ustanovama omogućeno da uz informaciju da su evaluirani od strane Programa za institucionalnu evaluaciju koriste i njihov logo.

Kao rezultat procesa evaluacije EUA-IEP je u skladu sa važećom procedurom izradio devet pojedinačnih izvještaja za svaku ustanovu visokog obrazovanja i cjeloviti, sumarni, izvještaj o sistemu visokog obrazovanja u Crnoj Gori, sa kojim se Vlada upoznala na sjednici u novembru.

U cilju unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja, stvaranja uslova za dalje jačanje fundamentalnih vrijednosti visokog obrazovanja i sveukupnog promovisanja akademskog integriteta Vlada Crne Gore je, u skladu sa Programom rada Vlade i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2018-2020. (PPCG) za 2018. godinu utvrdila na sjednici u julu Prijedlog zakona o akademskom integritetu. Crna Gora je prva zemlja koja je posebnim zakonom uredila ovako značajnu oblast.

Prijedlogom zakona se definišu: načela akademskog integriteta nastavnika, saradnika i studenata; tijela nadležna za unapređenje akademskog integriteta; oblici kršenja akademskog integriteta i postupak zaštite akademskog integriteta; osnivanje Etičkog komiteta, koji obavlja poslove na očuvanju, unapređenju, jačanju, zaštiti i promociji akademskog integriteta i prevenciji od plagijarizma.

Predloženo zakonsko rješenje će uticati na kvalitetnije pisanje radova, uvođenje metodologije pisanja radova, smanjenje broja djela kršenja akademskog integriteta i prvenstveno na razvoj svijesti o štetnosti plagijarizma i drugih oblika kršenja akademskog integriteta.

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem se realizuje već sedmu godinu zaredom, u skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem („Sl. list Crne Gore“, br. 38/12) i Pravilnikom o načinu objavljivanja

javnog poziva, postupku i kriterijumima za stručno osposobljavanje („Sl. list Crne Gore“, broj 46/12). Poslodavci su za 2019. godinu oglasili potrebu za ukupno 11.005 mjesta za stručno osposobljavanje, od čega je javni sektor oglasio 4.103 slobodnih mjesta, a privatni sektor 6.904 slobodnih mjesta. Nakon elektronskog povezivanja 3.298 visokoškolaca je ostvarilo pravo na stručno osposobljavanje u trajanju od devet mjeseci.

Ministar je formirao radne grupe za analizu postupka priznavanja inostranih obrazovnih isprava, s ciljem iznalaženja boljeg modela za priznavanje kojim će se uz preciznije kriterijume obezbijediti kvalitet i zaštititi tržište rada od manje kvalitetnih diploma.

Savjet za visoko obrazovanje je pripremio prijedlog akta kojim će se urediti uslovi i kriterijumi za izbor u zvanja, koji će biti isti za sve ustanove visokog obrazovanja.

Ministarstvu prosvjete, odnosno ENIC centru je u 2018. godini pristiglo 3.066 zahtjeva za priznavanje inostranih obrazovnih isprava o stečenom visokom obrazovanju.

Ministarstvo prosvjete, u skladu sa Konkursom za sufinansiranje školarine na magistarskim i doktorskim studijama u zemlji i inostranstvu i putnih troškova za studentske boravke u inostranstvu, sufinansira školarinu za 60 kandidata upisanih na prvu godinu magistarskih studija u zemlji i inostranstvu i školarinu za 24 kandidata upisanih na prvu godinu doktorskih studija u zemlji i inostranstvu. Na Konkurs koji je Ministarstvo raspisalo 2018. godine, prijavila su se 53 magistranta i 22 doktoranta za sufinansiranje školarine na magistarskim, odnosno doktorskim studijama. Ministarstvo je sufinansiralo školarinu za 44 studenta magistarskih i 16 studenata doktorskih studija koji su ispunili uslove Konkursa.

U toku akademske 2018/2019. godine realizovane su stipendije na osnovu bilateralne saradnje sa Slovenijom. Tom prilikom 5 kandidata iz Crne Gore je iskoristilo 28 mjeseci stipendija na visokoškolskim slovenačkim institucijama. Takođe u 2017/2018. godini 29 kandidata dobilo je stipendije za pune osnovne, master i doktorske studije na visokoškolskim institucijama u Kini u raznim oblastima. Na osnovu programa saradnje u oblasti obrazovanja potpisanog 2017. godine između Ministarstva prosvjete Crne Gore i Ministarstva za ljudske resurse Republike Mađarske, za period 2017-2019. godine kandidatima iz Crne Gore dodijeljeno je 30 stipendija godišnje za pune osnovne, master i doktorske studije.

Ministarstvo prosvjete je, u okviru projekta „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“ – INVO, početkom 2018. godine završilo radove na adaptaciji četiri fakulteta u cilju obezbjeđenja olakšanog pristupa osobama sa invaliditetom. Radovi u vrijednosti od oko 233.000 eura, izvedeni su na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, Građevinskom i Pravnom fakultetu u Podgorici i Fakultetu za turizam i hotelijerstvo iz Kotora.

Od ukupne vrijednosti, na Filozofskom fakultetu u Nikšiću izvedeni su radovi od preko 113.000 eura, i to:

- rekonstruisana je postojeća betonska rampa za osobe koje koriste invalidska kolica,
- izvršena je ugradnja lifta za osobe sa invaliditetom,
- postavljeni su orijentacioni planovi kretanja kroz objekat za lica oštećenog vida,
- postavljene su taktilne površine unutar objekta (taktilne crte vođenja i taktilna polja upozorenja),
- prilagođene su klupe u velikom amfiteatru, radi lakšeg korišćenja osobama koje koriste invalidska kolica
- izvršena je adaptacija mokrih čvorova radi organizacije toaleta za osobe sa invaliditetom,
- jedan od šaltera studentske službe prilagođen je osobama sa invaliditetom,
- obilježena su parking mjesta za osobe sa invaliditetom.

Na Građevinskom fakultetu u Podgorici izvedeni su radovi od preko 54.000 eura:

- postavljena je betonska rampa za osobe koje koriste invalidska kolica,
- adaptirani su sanitarni blokovi radi dobijanja prostora za organizaciju toaleta za osobe sa invaliditetom.

Na Pravnom fakultetu u Podgorici izvedeni su radovi u vrijednosti od oko 39.000 eura:

- prilagođen je šalter studentske službe osobama sa invaliditetom,
- postavljene su taktilne površine unutar objekta (taktilne crte vođenja i taktilna polja upozorenja),
- postavljeni su orijentacioni planovi kretanja kroz objekat za lica oštećenog vida,
- postavljene su reljefne oznake prostorija (informacije na Brajevom pismu),
- prilagođene su klupe u tri amfiteatra, radi lakšeg korišćenja osobama koje koriste invalidska kolica,
- postavljen je sistem induktivne petlje namijenjen za poboljšanje zvuka zbog osoba oštećenog sluha u dva velika amfiteatra,
- izvršena je adaptacija sanitarnog bloka radi dobijanja prostora za organizaciju toaleta za osobe za invaliditetom.

Na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru izvedeni su radovi od oko 28.000 eura:

- izrađene su mobilne aluminijske rampe, radi savladavanja parapeta na glavnom ulazu,
- prilagođene su klupe u dva amfiteatra, radi lakšeg korišćenja za osobe koje koriste invalidska kolica,
- adaptiran je sanitarni blok radi dobijanja prostora za organizaciju toaleta za osobe za invaliditetom.

3.2 Direkcija za učenički i studentski standard

U cilju poboljšanja statusa studenata u smislu stvaranja boljih uslova za život i studiranje, Vlada Crne Gore donijela je Odluku o osnovanju Javne ustanove Dom učenika i studenata u Beranama. Na ovaj način otvara se mogućnost za osnivanje novih ustanova visokog obrazovanja na sjeveru, kao i realizaciju novih studijskih programa koji bi odgovorili interesovanju mladih ljudi i potrebama tržišta rada u ovoj regiji; daljem regionalnom razvoju; povećanju smještajnih kapaciteta za učenike i studente; kao i stvaranju uslova za realizaciju vannastavnih aktivnosti. U funkciju je stavljen Univerzitetski centar u Beranama u koji je Vlada Crne Gore uložila 3,5 miliona eura. Njegovi prihvatni kapaciteti od preko 200 mjesta otvaraju mogućnosti za otvaranje novih studijskih programa na teritoriji opštine Berane, čemu je Vlada u potpunosti posvećena.

Direkcija za učenički i studentski standard za studijsku 2018. godinu dodijeljeno je 3.420 studentskih kredita. Talentovanim učenicima dodijeljeno je 139 stipendija, a najboljim studentima 283 stipendije. Učenicima i studentima, koji su se zadesili u željezničkoj nesreći na Bioču ili su u nesreći izgubili roditelje dodijeljeno je 40 stipendija.

Obezbijedena je dotacija za 5.000 učenika i studenata u deset domova učenika i studenata u Crnoj Gori.

Pravo na participaciju u cijeni prevoza u prigradskom i međugradskom saobraćaju koristi 2.500 učenika i studenata gdje je organizovan javni prevoz. U ruralnim predjelima, odnosno gdje nema organizovanog javnog prevoza Ministarstvo finansira 106 školskih vozila, kojima raspolažu 88 škola, Ministarstvo finansira troškove, koji se odnose na rashode za gorivo, osiguranje, registraciju i održavanje. Ovaj vid prevoza koristi 4.661 korisnik.

Ministarstvo prosvjete je u cilju zaštite životnog standarda najugroženijih kategorija stanovništva realizovalo nabavku i dodjelu nedostajućih kompleta udžbenika za djecu korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice, djecu bez roditeljskog staranja, djecu u ustanovama socijalne i dječje zaštite, djecu sa smetnjama u razvoju koja pohađaju posebne vaspitno-obrazovne ustanove ili su uključena u redovni vaspitno-obrazovni proces i djecu RE populacije. Vrijednost ovih nabavki je iznosila 542.600 eura.

4. ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

U okviru međunarodne saradnje i razmjene dobrih praksi u obrazovanju ministar prosvjete dr Damir Šehović prisustvovao je:

- 15. svjetskom obrazovnom Forumu (EWF) u Londonu koji se održao 21-25. januara,
- Globalnom forumu za obrazovanje i vještine, koji se ove godine održao 16-18. marta u Dubaiju, Ujedinjeni Arapski Emirati,
- 21. evroazijskom ekonomskom samitu koji se održao 11. i 12. aprila u Turskoj,
- 7. ministarskom sastanku Platforme za Zapadni Balkan o obrazovanju, nauci, istraživanju i inovacijama koji u Briselu organizuje Generalni direktorat za obrazovanje, mlade, sport i kulturu Evropske komisije,
- Regionalnoj konferenciji „Nova dinamika tehničkog i stručnog obrazovanja na Zapadnom Balkanu“, koja se održala 3. i 4. jula u Berlinu,
- 30. godišnjoj konferenciji Evropske asocijacije za obrazovanje u Ženevi, čija je tema internacionalizacija visokog obrazovanja,
- 6. međunarodnom humanitarnom forumu, 24-26. oktobra u Bakuu. Tema Foruma je bila “Oblikovanje novog svijeta i čovječanstva: kreativnost i ljudski razvoj“, a program je bio fokusiran na globalne promjene i izazove, moderne politike, nauku, obrazovanje i kulturu.

Sporazumi i programi saradnje

Administrativni sporazum između Ministarstva prosvjete Crne Gore i Ministarstva za Evropu i inostrane poslove Republike Francuske za promovisanje i podršku izučavanja francuskog jezika u Crnoj Gori

Ministar prosvjete dr Damir Šehović i direktorica za kontinentalnu Evropu u Ministarstvu za Evropu i inostrane poslove Republike Francuske Florans Manžen potpisali su 21. januara u Podgorici Administrativni sporazum za promovisanje i podršku izučavanju francuskog jezika u Crnoj Gori.

Sporazumom je predviđen set aktivnosti sa ciljem promocije francuskog jezika u sklopu nastavnih i vannastavnih aktivnosti, obuke nastavnika, povećanja mobilnosti učenika i studenata i bolja univerzitetska saradnja.

Ovim Sporazumom će se poboljšati kvalitet nastave kroz kontinuiranu obuku nastavnika francuskog jezika u osnovnim i srednjim školama.

Memorandum o razumijevanju između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o Fulbrajt programu akademske razmjene

Ministar prosvjete dr Damir Šehović i Ambasadorica Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori, Nj.E. Margaret En Uehara, potpisali su 2. marta u Podgorici - Memorandum o razumijevanju između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o Fulbrajt programu akademske razmjene.

Cilj ovog Memoranduma o razumijevanju je između ostalog jačanje, razvijanje veza i promocija međusobnog razumijevanja između naroda Crne Gore i Sjedinjenih Država kroz Fulbrajt program akademske razmjene.

Predloženim Memorandumom o razumijevanju se nastoji unaprijediti saradnja između obrazovnih, naučnih i istraživačkih institucija Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država.

Svojim učesćem u Fulbrajt programu strane namjeravaju da stimulišu saradnju obrazovnih, naučnih i istraživačkih institucija dviju zemalja i podstaknu poboljšanje kvalifikacija

akademske radnike, naučnika, predavača i studenata, kao i unapređenje naučnoistraživačkih projekata od zajedničkog interesa.

DONACIJE

Donacije Vlade Japana – POPOS

Potpisan je 7. marta u prostorijama Ministarstva prosvjete ugovor za donaciju stručne obrazovne, medicinske i Brajeve opreme, ukupne vrijednosti 218.497 eura sa Ambasadom Japana.

Donacija je dio japanske pomoći kroz projekte za osnovne potrebe stanovništva (POPOS). POPOS donacije imaju za cilj da podrže društveni razvoj kroz projekte za osnovne potrebe stanovništva. Vlada Japana obezbjeđuje finansijsku pomoć neophodnu za realizaciju projekata koji će doprinijeti društveno-ekonomskom razvoju. Zaštita životne sredine, zdravstvena zaštita, obrazovanje i socijalna zaštita su glavne oblasti interesovanja Vlade Japana.

TIKA

Turska agencija za međunarodnu saradnju i koordinaciju – TIKA u 2018. godini investirala je u školsku opremu i infrastrukturu nekoliko školskih objekata.

TIKA je donirala 18.787,60 eura za opremanje vrtića „Đina Vrbica“ Stara Varoš; 88.837,47 eura za rekonstrukciju JU OŠ “29. novembar” Dinoša, Tuzi, te za rekonstrukciju fiskulturne sale JU Gimnazija Tuzi 89.000 eura, a donirana je i računarska oprema za JU Gimnazija „30. septembar“, Rožaje u iznosu oko 15.000 eura.

Donacija SAD

JU OŠ „Sutjeska“ u Podgorici, JU OŠ „18.oktobar“ u Bioču, JU OŠ „Mihailo Žugić“ u Pljevljima i JPU „Radmila Nedić“ u Beranama rekonstruisane su iz donacije SAD-a u vrijednosti 550.000 eura.

Ova vrijedna donacija bila je jedna od tema nedavnog sastanka ministra prosvjete dr Damira Šehovića i ambasadorke SAD-a u Crnoj Gori NJ. E. Margaret En Uehare na kojem je naglašeno da su SAD posvećene poboljšanju uslova u kojima uče crnogorski đaci. Donacija je finansirana od strane Komande Sjedinjenih Američkih Država za Evropu (EUCOM), a realizuje se kroz program pomoći koji sprovodi Kancelarija pri Ambasadi SAD u Podgorici.

Donacija Ambasade Republike Italije

Povodom Nedjelje italijanskog jezika u svijetu, u Ministarstvu prosvjete je nastavnicima italijanskog jezika predstavljen softver za učenje italijanskog jezika, koji je Ambasada Republike Italije donirala crnogorskim školama. Ukupno 138 multimedijalnih CD-ROM-ova softvera „Progetto italiano junior 1-2“ i „Progetto italiano 1-2“ je uručeno školama.

Ambasador Republike Italije u Crnoj Gori NJ. E. Luka Zelioli je tom prilikom istakao da je zahvaljujući podršci kompanije Terna, Italija donirala novi računarski program svim školama u Crnoj Gori, gdje se organizuje nastava italijanskog jezika. Cilj donacije softvera je da se podstakne korišćenje novih tehnologija za obnovu tradicionalne nastave, olakša rad nastavnika i, prije svega, izazove više radoznalosti i interesovanja kod učenika.

MEĐUNARODNI KONKURSI

Lidice 2018

46. međunarodna dječija izložba lijepih umjetnosti „Lidice 2018“ (ICEFA) uputila je poziv svoj djeci, iz svih obrazovnih ustanova svijeta i pojedincima, uzrasta od 4 do 16 godina, da učestvuju u ovogodišnjem takmičenju na temu „VODA (više od zlata)“.

XXII konkurs dječijeg crteža „Ovo je moj Meksiko“

Ministarstvo spoljnih poslova Meksika, putem Instituta za Meksikance u inostranstvu (IME) pozvalo je svu zainteresovanu djecu između 6 i 14 godina da uzmu učešće na XXII konkursu dječijeg crteža „Ovo je moj Meksiko, njegova istorija, običaji, gastronomija, plaže, muzika“.

54. Ljetnja škola slovačkog jezika i kulture – SAS 2018

Studia Academica Slovaca – centar za slovački kao strani jezik, pri Filozofskom fakultetu Univerziteta Komenskog u Bratislavi, raspisao je konkurs za 54. ljetnju školu slovačkog jezika i kulture – SAS 2018.

54. ljetnja škola slovačkog jezika i kulture održana je u periodu 5–25. avgusta 2018. godine u Bratislavi. Konkurs je bio otvoren za sve studente.

Foto-konkurs za učenike „Tragovima Njemačke u Crnoj Gori“

Povodom 10. jubileja PASCH-inicijative „Škole: Partneri budućnosti“, Ambasada SR Njemačke, u saradnji sa partnerskim institucijama, pružila je mogućnost učenicima osnovnih i srednjih škola da učestvuju na foto-konkursu „Tragovi Njemačke u Crnoj Gori“. Najbolji radovi su bili izloženi 25. septembra 2018. godine u okviru manifestacije „Dan Njemačke u Podgorici“ ispred Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“.

Na foto-konkursu su učestvovali učenici crnogorskih osnovnih i srednjih škola koji pohađaju nastavu njemačkog kao stranog jezika.

GENE Nagrada za inovacije u globalnom obrazovanju

Drugo izdanje GENE Nagrade za inovacije u globalnom obrazovanju podržava inicijative globalnog obrazovanja koje olakšavaju pozitivne promjene kroz kritičke analize, kreativnost, participaciju i inovacije, s krajnjim ciljem da inspirišu kreatore javnih politika. Cilj konkursa je da ponudi priznanje za nedavno završene ili trenutne inovativne inicijative u globalnom obrazovanju u Evropi koje olakšavaju transformativno učenje, kao i da prikupi primjere inovativne prakse i da proširi učenje od inicijativa globalnog obrazovanja do kreatora politika širom Evrope.

Konkurs za Nagradu za inovacije u globalnom obrazovanju bio je otvoren do 8. juna. Nagradu dodjeljuje Mreža globalnog obrazovanja u Evropi (GENE).

III Dječiji međunarodni likovni konkurs „Magija prijateljstva“

Ministarstvo prosvjete Republike Azerbejdžan raspisalo je konkurs za svu djecu, uzrasta od 6 do 15 godina, da učestvuju na III Dječijem međunarodnom likovnom konkursu „Magija prijateljstva“ pod sloganom „Moji snovi“.

Ciljevi ovog takmičenja su upoznati se sa dječijim snovima i željama, proširiti dječije horizonte i fantazije, otkriti dječije ideje i misli, građenje uzajamnog poštovanja i prijateljskih odnosa između djece svijeta i otkrivanje mladih talenta.

UNESCO

Međunarodni projekat „Implementacija sveobuhvatnog institucionalnog pristupa klimatskim promjenama“

Tokom 2018. godine sprovedeno je niz aktivnosti kroz realizaciju ovog projekta: pokrenut je veb-sajt mreže (OTA) za saradnju i zaseban projektni sajt za aktivnosti, realizovan je likovni i literarni konkurs na temu „Klimatske promjene“ koji je u maju raspisala JU SMS „Bratstvo jedinstvo“ za osnovne i srednje škole učesnice projekta i škole u Opštini Ulcinj, realizovana ekološka radionica na temu klimatskih promjena u junu u JU OŠ „Pavle Rovinski“ u Podgorici, održana Regionalna konferencija posvećena proslavi 65-godišnjice UNESCO mreže pridruženih škola.

STIPENDIJE UWC

Već više od 50 godina stipendije iz okvira programa saradnje sa UWC namijenjene su našim učenicima II razreda gimnazije/srednje škole, koji III i IV razred završavaju na nekom od ovih koledža stižući širom svijeta poznatu i priznatu diplomu Međunarodnog bakaloreata, sa kojom mogu konkurisati za stipendije renomiranih svjetskih univerziteta, ili nastaviti redovne studije u matičnoj zemlji. Konkurs za ove stipendije se, svake godine, raspisuje za gimnazije i srednje mješovite škole u Crnoj Gori. Po ovom programu, svake godine 3 do 5 crnogorskih srednjoškolaca iskoristi ove stipendije.

IPA II PROGRAM

UGOVORANJE I TENDERSKE PROCEDURE ZA UGOVORE U OKVIRU SEKTORSKOG OPERATIVNOG PROGRAMA 2015-2017 (SOPEES 2015-2017)

U okviru Sektorskog operativnog programa 2015-2017 (SOPEES 2015-2017) planirana je realizacija devet ugovora za sektor obrazovanja, u okviru Akcije 2 i sljedećih aktivnosti: aktivnost 2.1 „Unapređenje kvaliteta obrazovanja kroz ključne kompetencije i utvrđivanje kvaliteta, sa posebnim osvrtom na discipline STEM“, aktivnost 2.2 „Razvoj stručnih i obrazovnih kvalifikacija u skladu sa potrebama tržišta rada“ i aktivnost 2.3. „Dalji koraci za efikasnu inkluziju marginalizovanih grupa u obrazovni sistem“. Riječ je o pet ugovora o uslugama, tri ugovora o nabavci opreme i jedan ugovor o radovima.

Tokom III i IV kvartala 2018. godine je rađeno na pripremi tenderske dokumentacije za četiri ugovora o uslugama. Od ovih, tenderske procedure su pokrenute za dva ugovora u okviru međunarodnog ograničenog poziva. Pozivi za izbor uže liste ponuđača su objavljeni krajem decembra 2018. godine, sa rokovima za dostavljanje ponuda zainteresovanih ponuđača do 11. i 12. februara 2019. Najava ugovora za treći ugovor o uslugama je takođe objavljena, dok je ostala tenderska dokumentacija u proceduri finalnog razmatranja i davanja ex-ante saglasnosti od strane EK. Četvrti ugovor za izradu projektnog zadatka je u proceduri finalnog revidiranja i razmatranja prije davanja ex-ante saglasnosti od strane EK.

5. INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE

Početkom 2018. godine nastavljene su obuke za nastavnike za korišćenje wordpress-a u cilju obezbjeđivanja obrazovno-vaspitnim ustanovama besplatne platforme za kreiranje web stranica.

Na portalu za nastavnike (www.skolskiportal.edu.me) ponovo je aktiviran Forum posvećen ICT koordinatorima u cilju podrške oko raznih problema i nedoumica da bi ih rješavali zajedno razmjenom iskustava.

Pored obilježavanja Dana sigurnog interneta kontinuirano se radilo na edukaciji nastavnika i učenika u ovoj oblasti, kao i na kreiranju određenog seta materijala koji su postavljeni na portalu za nastavnike. Održana je obuka za 50 nastavnika za upotrebu Microsoft Office 365 programskog paketa. Projekat je namijenjen umrežavanju nastavnika srednjih stručnih škola kroz uspostavljanje internet platforme za razmjenu nastavnog materijala, resursa, ideja i iskustva, kao i izradu zajedničkih dokumenata (materijala za učenje, nastavnih planova, testova itd.) u okviru jednog područja rada.

Trogođišnji projekat British Council-a „Škole za 21. vijek“, započet kao pilot projekat u 2017. godini nastavljen je i u 2018. godini, a odnosio na unapređenje vještina kritičkog razmišljanja, rješavanja problema i digitalnih vještina. Sve škole uključene u projekat su dobile po 30 mikrobite uređaja, koji mogu poslužiti u sticanju i unapređivanju navedenih vještina. Tokom 2017. godine 10 osnovnih škola je učestvovalo u pilot projektu, a 2018. godine je uključeno još 10 škola, što znači da je 600 mikrobite uređaja već u upotrebi u 20 osnovnih škola. U naredne tri godine projekat će se nastaviti za sve osnovne škole tako da će svi učenici tokom osnovnog obrazovanja imati prilike da se susretnu i upoznaju s mogućnostima mikrobite koji, između ostalog, postiže kreativnost i razvija kritičko mišljenje.

U okviru zajedničkog pilot projekta Ministarstva prosvjete i Unicef-a „Prevenција ranog napuštanja škole i unapređenje korišćenja podataka iz MEIS baze“ i u cilju prepoznavanja svih mogućnosti Informacionog sistema crnogorskog obrazovanja (MEIS), sa posebnim osvrtom na veće korišćenje podataka, kreiran je web portal Školska statistika – www.skolskastatistika.edu.me.

U okviru pilot projekta „Prevenција ranog napuštanja škole i unapređenje korišćenja podataka iz MEIS baze“ nadograđen je Informacioni sistem obrazovanja (MEIS) modulom za prevenciju od ranog napuštanja škole. Održane su obuke za pedagoge i psihologe, kao i ICT koordinate 20 osnovnih i srednjih škola iz 6 opština u Crnoj Gori za korišćenje ovog modula, koji se implementira od septembra 2018. godine.

TAIEX ekspertska misija na temu Strategija uvođenja didaktičkog softvera u obrazovni sistem, u toku koje su prisutni dobili priliku da čuju primjere od eksperata iz Rumunije u ovoj oblasti, održana je 7-9. maja 2018.

U saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore (Odborom za ICT), kao i prethodnih godina, 27. aprila obilježen je Međunarodni dan djevojčica u ICT-u. Tim povodom održane su radionice u JU OŠ „Pavle Rovinski“, JU OŠ „Milorad Musa Burzan“, JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ i JU Srednja elektrotehnička škole „Vaso Aligrudić“ u Podgorici, za učenice starijih razreda.

U periodu od februara do juna držane su obuke za 90 nastavnika osnovnih i srednjih škola za Oracle kurseve na kojima je nastavicima bilo omogućeno da se obučavaju u Java Programming i Database Foundations. Od septembra počele su obuke za još 90 nastavnika i trajaće do kraja januara 2019. godine.

Nadograđen je Informacioni sistem obrazovanja modulom za evidenciju podataka o obrazovanju odraslih. Obučeno je 103 organizatora obrazovanja odraslih i modul je uspješno implementiran. U toku je monitoring i saradnja s ostalim ustanovama u cilju dodatnog uređenja i unapređenja rada organizatora obrazovanja odraslih.

Kontinuirano se radi na povećanju internet protoka u objektima obrazovno-vaspitnih ustanova, a uvedena je i internet konekcija u 28 područnih ustanova.

Informacioni sistem obrazovanja je značajno unaprijeđen u toku godine i to: nadograđen je novim izgledom modula za evidentiranje zaposlenih i za administriranje informacionog sistema; nadograđen je novim modulom za vođenje evidencije o obrazovanju odraslih koji je namijenjena organizatorima obrazovanja odraslih i služi vođenju evidencije podataka o programima, zaposlenima i kandidatima; povezivanje web servisom s Ministarstvom rada i socijalnog staranja u cilju automatskog preuzimanja podataka u MEIS o djeci korisnicima MOP-a i djeci bez roditeljskog staranja; sproveden je projekat koji se odnosio na izdavanje javnih obrazovnih isprava (štampanje izvještaja za klasifikacione periode, štampanje svjedočanstava, preslovljavanje podataka u cilju štampe izvještaja i svjedočanstava na ćirilici, izdavanje potvrda za učenike i zaposlene); u saradnji sa UNICEF-om započet je pilot projekat „Prevenција ranog napuštanja škole i unapređenje korišćenja podataka iz MEIS baze“; nadograđen je novim modulom za pedagoško-psihološku službu; unapređena je evidencija odjeljenjskih starješina u dijelu roditeljskih sastanaka, razgovora sa učenicima, izvještajima o djeci u riziku od ranog napuštanja škole itd); proširenje baze podataka podacima o vaspitno-obrazovnim ustanovama i učenicima u cilju praćenja slučajeva vandalizma u školama.

Implementiran je ulazni modul u eDMS-u (Origami) koji se koristi u Ministarstvu prosvjete i održana je obuka za korišćenje eDMS-a za 17 zaposlenih.

Stecheni su svi tehnički uslovi za pristup Informacionom sistemu za elektronsku razmjenu podataka, u cilju da se u narednom periodu uspostavi razmjena podataka sa ostalim organima i da bi se stekli bolji tehnički uslovi za kreiranje novih usluga za građane i ustanove.

6. INVESTICIONE AKTIVNOSTI KOJE SE ODOSE NA OBJEKTE ŠKOLSKJE INFRASTRUKTURE

Sredstvima obezbijedenim Kapitalnim budžetom Crne Gore, čiju realizaciju sprovodi Direkcija javnih radova, u toku 2018. godine realizovane su izgradnje sljedećih objekata:

- U toku su radovi na izgradnji Likovne akademije površine 5.100 m² u sklopu Univerzitetskog kompleksa u zahvatu DUP-a „Stari Obod“, ukupne površine objekata 22.086 m².
- U toku je izgradnja školskog objekta površine 500 m², JU OŠ „Bedri Elezaga“ Vladimir, Ulcinj, Područna ustanova u Sukobinu.
- U toku su radovi na izgradnji Srednje stručne škole u Golubovcima površine 5.478 m².
- Završeni su radovi na izgradnji vrtića u naselju Stari aerodrom u Podgorici površine 3.000 m².
- U toku su radovi na izgradnji vrtića u Baru, površine oko 3.000 m².
- U toku su radovi na izgradnji vrtića u Tuzima, površine oko 1.400 m².
- Završena je rekonstrukcija objekta škole u „Bratstvo jedinstvo“ PU Kalače, Rožaje i „Bać“ Rožaje.
- U toku je opremanje fiskulturne sale Osnovne škole II Faze Guke, Pljevlja.
- U toku je izrada projektne dokumentacije za izgradnju sljedećih predškolskih objekata:
 - Objekat vrtića u Pljevljima planiran je u naselju Guke, površine 500 m²;
 - Objekat vrtića u Bloku VI u Podgorici površine 1.500 m².

Sredstvima obezbijedenim iz Kredita svjetske banke - HERIC projekta završeni su radovi na prilagođavanju fakulteta osobama s invaliditetom (Pravni fakultet Podgorica, Građevinski fakultet Podgorica, Filozofski fakultet Nikšić i Fakultet za turizam Kotor).

Projektom Program energetske efikasnosti u javnim zgradama koji se finansira sredstvima iz kredita KfW banke izvršena je rekonstrukcija osam objekata:

- JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ Podgorica;
- JU Resursni centar Podgorica;
- JU „1. jun“ Resursni centar, Podgorica;
- JU OŠ „Aleksa Bećo Đilas“ Mojkovac;
- JU SMS „Vuksan Đukić“ Mojkovac.

Donacijom Ambasade SAD-a u toku 2018. godine izvršena je rekonstrukcija objekta JU OŠ „18. oktobar“ Podgorica i u toku su radovi na rekonstrukciji JPU „Radmila Nedić“ Berane.

Donacijom Tike i sufinansiranjem Ministarstva u toku 2018. godine izvršena je rekonstrukcija objekata:

- JU OŠ „29. novembar“ Podgorica, radovi na rekonstrukciji objekta;
- JU Gimnazija „25. maj“ Tuzi, radovi na rekonstrukciji fiskulturne sale;
- JU „Đina vrbica“ VJ Stara Varoš, Podgorica opremanje objekta.

Sufinansiranjem sa Ministarstvom sporta i Opštinom Bijelo Polje u toku je rekonstrukcija fiskulturne sale u:

- JU OŠ „Marko Miljanov“ Bijelo Polje.

Iz tekućeg budžeta Ministarstva prosvjete u 2018. godini izvršena je rekonstrukcija sljedećih objekata:

- JU OŠ „Orjenski bataljon“ Herceg Novi, rekonstrukcija fiskulturne sale;
- JU OŠ „Hajro Šahmanović“ Plav izgradnja sporskih terena;
- JU OŠ „Hajro Šahmanović“ Plav izgradnja nove područne ustanove u Vojnom selu, Plav;
- JU OŠ „Džafer Nikočević“ Gusinje, izgradnja sportskih terena – sufinansiranje sa Fondacijom Gusinje iz Njujorka
- JU OŠ „Džafer Nikočević“ Gusinje, rekonstrukcija krova Područne ustanove Vusanje;
- JU OŠ „Radojica Perović“ Podgorica, dogradnja škole;
- JU OŠ „Petar Dedović“ Plav, rekonstrukcija plafona i zidova;
- JU OŠ „Milić Keljanović“ Andrijevića, rekonstrukcija škole;
- JPU „Zagorka Ivanović“ Cetinje, rekonstrukcija krova II faza;
- JU Srednja stručna škola Berane, rekonstrukcija krova;
- JU SMS „Mladost“ Tivat, zamjena fasadne bravarije.

Iz sredstava tekućeg Budžeta za 2018. godinu pored navedenih objekata uložena su sredstva za rekonstrukciju i održavanje u preko 200 školskih objekata. Vrijednost ukupnih investicionih radova iznosila je oko 1.200.000 eura.

7. OBLAST FINANSIRANJA RADA OBRAZOVNO-VASPIITNIH USTANOVA I INVESTICIJA

Služba finansija Ministarstva prosvjete u toku 2018. godine realizovala je sljedeće aktivnosti:

- Sve obaveze po osnovu poreza i doprinosa na isplaćene neto zarade u 2018. godini su u potpunosti plaćene. Doprinos za invalide koji je prikazan kao neizmirena obaveza u 2017. godini kao dug za period od 2011. do 2016. godine u potpunosti je izmiren u iznosu 3.338.392,00 eura. Na taj način dugogodišnji problem koji se odnosi na vaspitno-obrazovne ustanove koje finansira Ministarstvo prosvjete je riješen.

- Obaveze iz Granskog kolektivnog ugovora za oblast prosvjete koje se odnose na 0,2% uplate za Sindikat, kao i uplata od 5% na regres realizovane po svim programima.
- Zahtjevi po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i pomoći za slučaj smrti člana uže porodice, kao i stručni ispiti su svi realizovani.
- Ugovor prema zadruzi „Solidarno“ u iznosu 350.000 eura je izmiren u cjelosti.
- Program stručnog obrazovanja obuhvatio je 3.055 pripravnika i uplata je izvršena u potpunosti za svih 9 mjeseci.
- Radnici za čijim je radom prestala potreba za 2017. i 2018. godinu isplaćeni su u decembru mjesecu, a iznos sredstava koji je odvojen je 340.042 eura.
- U skladu s o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Sl. list CG“, br. 47/17) formiran je Fond za kvalitet i talente. Prvi put sredstva koja prihoduju škole od izdavanja sale i od ostalih prihoda - procentualni iznos - se uplaćuju na uplatni račun 832-1137-84 koji je otvorilo Ministarstvo finansija. Sredstva koja su prihodovana u 2018. godini iznosila su 326.954 eura. Preusmjeravanjem su se mogle realizovati sve aktivnosti i to 466.000 eura za talentovane profesore i učenike, 60.000 eura za učenike koji su osvojili nagrade na međunarodnim takmičenjima.
- Isplaćene su jubilarne nagrade za period 2016. i 2017. godine u ukupnom iznosu 341.743 eura.
- Sindikatu prosvjete je uplaćeno 80.000 eura na ime isplate troškova za zaposlene koji imaju troškove prevoza. Sredstva su realizovana (preusmjeravanjem) na Fond za talente.
- Potpisan je Sporazum i za obezbjeđivanje sredstava za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u domovima učenika i studenata u Crnoj Gori na tri godine, a sredstva koja se izdvajaju iznose 70.000 eura.
- Tendere za gorivo, osiguranje, kancelarijski materijal ne obrađuje više Ministarstvo prosvjete već Uprava za imovinu (organizacioni kod 40508) program Zajednički poslovi (programski kod 2832). Tako je s naših pozicija dodatno preusmjereno s programa za osnovno obrazovanje 345.970,82 eura i sa programa Srednje obrazovanje 78.743,28 eura. Ukupno dodatno preusmjeravanje na ime rashoda za gorivo mimo tekućeg budžeta je bilo 424.714,10 eura.

8. NACIONALNI OKVIR KVALIFIKACIJA

Rad Savjeta za kvalifikacije i sektorskih komisija

Tokom 2018. godine održano je šest sjednica Savjeta za kvalifikacije. Na sjednicama je usvojeno: 11 standarda zanimanja; 29 inicijativa za razvijanje kvalifikacija nivoa obrazovanja iz oblasti visokog obrazovanja (nivoi VI-VIII) i 66 standarda kvalifikacija - 16 standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja i 50 standarda stručnih kvalifikacija.

Sektorska komisija za inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr.) tokom 2018. godine održala je tri sjednice na kojima je usvojeno devetnaest standarda kvalifikacija iz podsektora Elektrotehnika, oblasti Elektronika, telekomunikacije i računari. Predstavljen je nacrt dokumenta „Profil sektora Inženjerstvo i proizvodne tehnologije“. Takođe su razmatrana pitanja koja se odnose na nedostajuće kvalifikacije u sektoru.

Sektorska komisija za poljoprivredu, prehranu i veterinu održala je dvije sjednice na kojima je usvojeno osam standarda kvalifikacija i jedan standard zanimanja.

Sektorska komisija za zdravstvo i socijalnu zaštitu održala je jednu sjednicu na kojoj je usvojena jedna inicijativa za razvijanje stručne kvalifikacije. Članovima Sektorske komisije

prezentovana je Metodologija izrade profila sektora, godišnjeg akcionog plana i godišnjeg izvještaja, kao i Izvještaj o radu Sektorske komisije za period od 2013. do 2018. godine.

Sektorska komisija za društvene nauke održala je četiri sjednice. Sektorska komisija usvojila je jednu inicijativu za razvijanje kvalifikacije nivoa obrazovanja i definisala podsektore i oblasti u sektoru Društvene nauke. U sektoru su utvrđena dva podsektora: Društvene nauke i Mediji i komunikacija. U okviru podsektora Društvene nauke definisano je pet oblasti: Političke nauke i komparativna politika; Psihologija; Sociologija i kulturološke studije; Međunarodni odnosi; Ostale oblasti. U okviru podsektora Mediji i komunikacija definisane su četiri oblasti: Medijske studije i novinarstvo; Komunikologija, mediji i kultura; Bibliotekarstvo; Ostale oblasti.

Sektorska komisija za usluge održala je tri sjednice. Usvojila je tri standarda kvalifikacije nivoa obrazovanja i osam standarda kvalifikacije za stručnu kvalifikaciju. Izvršila je podjelu sektora na podsektore i oblasti.

Sektorska komisija za ekonomiju i pravo održala je tri sjednice i usvojila je deset inicijativa za razvijanje kvalifikacije nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za turizam, trgovinu i ugostiteljstvo održala je pet sjednica i usvojila osam inicijativa za razvijanje kvalifikacije nivoa obrazovanja, osam standarda zanimanja, četrnaest standarda kvalifikacije za stručne kvalifikacije i četiri standarda kvalifikacije nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za saobraćaj i komunikacije je održala dvije sjednice i usvojila četiri standarda kvalifikacije za stručne kvalifikacije i dva standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za informacione tehnologije održala je dvije sjednice i usvojila je dvije inicijative za razvijanje kvalifikacije nivoa obrazovanja i dva standarda zanimanja za stručnu kvalifikaciju, tri standarda kvalifikacije za razvijanje stručne kvalifikacije i jedan standard kvalifikacije za kvalifikaciju nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za obrazovanje i osposobljavanje održala je pet sjednica i usvojila je tri inicijative za razvijanje kvalifikacije nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za humanistiku i umjetnost održala je jednu sjednicu i usvojila je pet inicijativa za razvijanje kvalifikacije nivoa obrazovanja.

Aktivnosti koje se odnose na razvoj kapaciteta sektorskih komisija

Odjeljenje za nacionalni okvir kvalifikacija organizovalo je tematske sjednice za članove komisija koji su u prvom sazivu i to za: Sektorsku komisiju za društvene nauke, Sektorsku komisiju za humanistiku i umjetnost i Sektorsku komisiju za interdisciplinarna područja. Predsjednicima i članovima sektorskih komisija prezentovana je struktura, jedinstvenost i cjelovitost Nacionalnog okvira kvalifikacija u Crnoj Gori i povezanost sa Evropskim okvirom kvalifikacija. Upoznati su sa Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija u dijelu nivoa, opisa nivoa, obima i tipova kvalifikacija. Pojašnjene su nadležnosti, zadaci i aktivnosti sektorske komisije i Savjeta za kvalifikacije. Istaknute su procedure razvijanja kvalifikacija od I do V i od VI do VIII nivoa kvalifikacija. Razmatrane su se i procedure koje prate inicijativu za razvoj standarda zanimanja, obrazovnog ili drugog standarda. Objašnjene su nadležnosti i radnje u utvrđivanju standarda kvalifikacije koji se usvaja na Savjetu za kvalifikacije. Članovi komisija su upoznati i sa dodjeljivanjem koda kvalifikaciji koja se unosi u Informacioni sistem Nacionalnog okvira kvalifikacija.

Realizacija projekata

Ministarstvo prosvjete sprovodilo je projekat European Qualifications Framework National Qualifications Databases u okviru Erasmus+ programa Evropske unije. Formirana je radna grupa koja je pripremila smjernice za razvoj baze podataka Nacionalnog okvira. Sproveden

je Poziv za izradu baze podataka nacionalnog okvira kvalifikacija. U toku je izrada odgovarajućeg programskog rješenja WEB aplikacije eko.edu.me. Definisan je sadržaj baze - koje registre baza treba da sadrži, koji postojeći registri se mogu zadržati, zatim, koji sadržaji i formati novih registara su potrebni. Takođe je utvrđen nivo prava pristupa pojedinim podacima u registrima (pregled, unošenje podataka, objavljivanje na sajtu), nadležnosti organa i institucija, kao i mogućnost povezivanja sa postojećim bazama podataka MEIS-a i EU portalima.

Izveštaj Komisije za dodjelu viših zvanja nastavnicima u 2018. godini

U 2018. godini Komisija za dodjelu viših zvanja nastavnicima organizovala je 12 sastanaka i u skladu sa *Pravilnikom o vrstama zvanja, uslovima, načinu i postupku predlaganja i dodjeljivanja zvanja nastavnicima* i donijela odluku o dodjeli zvanja za 259 nastavnika u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama.

Na osnovu prijedloga za napredovanje nastavnika u zvanje koje utvrđuje nastavničko, odnosno stručno vijeće vaspitno-obrazovne ustanove, Komisija je, na osnovu dokaza, odlučila da dodijeli zvanja za: 128 nastavnika – mentora; 84 nastavnika – savjetnika; 42 nastavnika – višeg savjetnika i 5 nastavnika – istraživača. Time se u značajnoj mjeri doprinijelo prepoznavanju najkvalitetnijih nastavnika i dala snažna podrška njihovom profesionalnom razvoju koji presudno utiče na kvalitet obrazovno-vaspitnog procesa u školama i vrtićima.

9. OCJENA STANJA

U toku 2018. godine Ministarstvo prosvjete radilo je na stalnom praćenju i unapređenju kvaliteta obrazovno-vaspitnog procesa na svim nivoim obrazovanja. Sve aktivnosti Ministarstva bile su usmjerene na obezbjeđivanje mogućnosti da svi koji su uključeni u obrazovno-vaspitni proces razviju ključne i stručne kompetencije potrebne za nastavak obrazovanja ili za uključivanje na tržište rada i aktivno građanstvo.

Rad Ministarstva prosvjete u 2018. godini odnosio se na: realizaciju Programa rada Vlade za 2018. godinu i zaključaka Vlade; donošenje normativnog okvira; utvrđivanje i vođenje politike razvoja obrazovno-vaspitnog sistema Crne Gore; sprovođenje upravnih postupaka u oblasti priznavanja inostranih obrazovnih isprava; izdavanja licenci za rad ustanovama predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja i organizatorima obrazovanja odraslih i licenci za izvođenje novih obrazovnih programa; izdavanje propisanih saglasnosti; stručne i administrativne poslove za Nacionalni savjet za obrazovanje, Savjet za kvalifikacije i Savjet za visoko obrazovanje; finansiranje rada obrazovno-vaspitnih ustanova, te brojne projekte koji za cilj imaju sticanje kvalitetnih i primjenljivih znanja, sa akcentom na digitalizaciju, umjetnost i sport, u skladu sa propisima.

Uspostavljen je Fond za kvalitet i talente u cilju nagrađivanja najboljih u sistemu obrazovanja i za ove namjene Ministarstvo je obezbijedilo iz Budžeta 500.000 eura. Nagrađeno je skoro 500 najboljih nastavnika i učenika i time po prvi put uspostavljen transparentan i institucionalizovan sistem nagrađivanja najboljih.

U 2018. godini povećan je obuhvat djece u predškolskim ustanovama. U saradnji sa Britanskim savjetom uvedeni su mikrobit računari u crnogorske škole. Poklonjeno je 600 mikrobit računara desetinama škola širom Crne Gore. Planirano je da u narednom periodu svaka osnovna škola dobije mikrobit.

U osam osnovnih škola dio nastave izvodi se na engleskom jeziku u četiri odjeljenja prvog i četiri odjeljenja drugog razreda.

Donijeta je Strategija inkluzivnog obrazovanja 2019–2025. s Akcionim planom. Za djecu s posebnim obrazovnim potrebama nastavljen je angažman 291 asistenta u nastavi kao tehničke podrške za nastavnu godinu.

Udvostručen je broj saradnika u nastavi za djecu RE populacije. Dodatno, njihovo finansiranje preuzelo je Ministarstvo prosvjete umjesto međunarodnih organizacija.

Proširen je sistem dualnog obrazovanja sa 100 poslodavaca i 250 učenika, na oko 250 poslodavaca i oko 580 učenika. Dodatno, povećan je za preko 100% upis na programe trećeg stepena srednjih stručnih škola. Povećan je i broj stipendija koje se dodjeljuju za deficitarne kvalifikacije u stručnim školama sa oko 120 u prethodnoj školskoj godini na ukupno 420 učenika.

U okviru projekta „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“ sprovedena je tokom 2018. godine, ponovna eksterna evaluacija ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori ili tzv. follow-up evaluacija.

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem se realizuje već sedmu godinu zaredom. Nakon elektronskog povezivanja 3.298 visokoškolaca je ostvarilo pravo na stručno osposobljavanje u trajanju od devet mjeseci.

Donijet je Zakon o akademskom integritetu. Crna Gora je prva zemlja Regiona, a i šire, koja je pitanje akademskog integriteta riješila izradom posebnog zakona iz te oblasti.

Od 2018. godine prvi put se izdvajaju sredstva za stambene potrebe zaposlenih u domovima učenika i studenata i za ove namjene obezbijedju se sredstva u iznosu 70.000 eura godišnje.

Posebna pažnja posvećena je obnovi školske infrastrukture pa je realizovano ili je započeto više miliona investicija u obrazovnu infrastrukturu, te rekonstruisano na desetine objekata. Izvedeni su ili su u toku brojni radovi na školskoj sportskoj infrastrukturi koji iznose oko milion eura. Povećani su značajano kapaciteti predškolskih ustanova: otvoreno je oko 1.000 novih mjesta u posljednje dvije godine, na teritoriji čitave Crne Gore. Dodatno, oko pet miliona eura je kroz projekat sa KfW bankom uloženo u pet objekata koji su potpuno rekonstruisani i pretvoreni u energetske efikasne: osnovna i srednja škola u Mojkovcu, dva resursna centra u Podgorici i JU Gimnazija „Slobodan Škerović“.

Nastavljene su aktivnosti na izradi i sprovođenju strateških dokumenata, realizaciji značajnih projekata, kampanja i bilateralne saradnje u oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Problemi koji su uočeni u izvještajnom periodu odnose se na: nedovoljne prostorne kapacitete obrazovno-vaspitnih ustanova, posebno predškolskih, nedovoljnu uključenost djece iz najosjetljivijih grupa u predškolsko vaspitanje i obrazovanje, veliki broj škola sa malim brojem učenika, posebno na seoskom području, nemogućnost obezbjeđivanja stručnog kadra za rad u školama na seoskom području, nedovoljna usklađenost upisne politike s potrebama tržišta rada, finansiranje Univerziteta Crne Gore itd.

PROCENAT REALIZACIJE PROGRAMA RADA

Programom rada Vlade za 2018. godinu predviđeno je 7 obaveza Ministarstva prosvjete koje su realizovane u roku, pa je procenat ispunjenosti obaveza predviđenih Programom rada Vlade 100%.

U dijelu realizacije zaključaka Vlade iz 2018. godine, konstatovano je da je stepen potpune realizacije zaključaka 76,9 %, a onih koji nijesu dospjeli za realizaciju je 23,1 %.

Prema Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2018. godinu Ministarstvo prosvjete ispunilo je sve obaveze u predviđenom roku, što znači da je procenat ispunjenosti ovim Programom 100%.

U skladu sa Programom rada Ministarstva prosvjete za 2018. godinu bile su predviđene 54 obaveze, od čega je realizovano 36, dok je 18 obaveza prenijeto u 2019. godinu.

PRIORITETI I MJERE ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA RADA U 2019. GODINI

Programom rada Ministarstva za 2019. godinu predviđene su 53 aktivnosti. U tematskom dijelu ukupno je planirana 21 obaveza. U normativnom dijelu planirano je 20 obaveza, kao i 12 ostalih obaveza koje se odnose na konkurse.

U toku 2019. godine radiće se kontinuirano na daljoj primjeni novih zakonskih rješenja koji se odnose na besplatne studije, novi sistem izbora direktora obrazovno-vaspitnih ustanova, operacionalizaciji Fonda za kvalitet i talente, funkcionisanju Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, učenju engleskog jezika u svim predškolskim ustanovama, nastavak pilot projekta u odjeljenjima u kojima se nastava izvodi na engleskom jeziku, dalje povećanje upisa u srednje stručne škole, širenje dualnog obrazovanja u svim gradovima Crne Gore, kao i donošenje podzakonskih akata koji proizilaze iz zakonodavnog okvira. Uvećanjem budžetskih sredstava za investicije intenziviraće se aktivnosti na izgradnji novih i rekonstrukciji i dogradnji postojećih objekata i nastaviće se sa investicionim održavanjem ukupne školske infrastrukture. Posebno će se u 2019. godini raditi na realizaciji izgradnje novih objekata obrazovno-vaspitnih ustanova. Takođe jedan od prioriteta biće i povećano ulaganje u seoske škole kroz Fond za kvalitet i talente. Kapitalnim budžetom za 2019. godinu, planirana su sredstva u iznosu **3.448.000,00** eura. Budžetom Ministarstva prosvjete za 2019. godinu odobrena su sredstva u iznosu **1.801.000,00** eura za investicije.

IZVJEŠTAJ O RADU JAVNIH USTANOVA

CENTAR ZA STRUČNO OBRAZOVANJE

Razvoj kvalifikacija u skladu s principima Nacionalnog okvira kvalifikacija

U skladu s utvrđenom dinamikom razvoja kvalifikacija u 2018. godini, urađeno je i usvojeno ukupno 58 standarda zanimanja, 50 standarda kvalifikacija, 16 standarda kvalifikacije nivoa obrazovanja i 18 ispitnih kataloga. Prema utvrđenoj dinamici razvoja kvalifikacija u 2018. godini, urađeno je i usvojeno 18 modularizovanih obrazovnih programa.

Profesionalni razvoj nastavnika

Za potrebe izrade plana obuka nastavnika sprovedeno je terensko istraživanje, urađena analiza i štampana publikacija Istraživanje obrazovnih potreba za stručnim usavršavanjem nastavnog kadra koji radi u stručnim školama i kod licenciranih organizatora obrazovanja odraslih, kao i Analiza potreba direktora srednjih stručnih i mješovitih škola za stručnim usavršavanjem.

Realizovano je ukupno 33 obuke nastavnika kroz 22 programa stručnog usavršavanja koji su akreditovani u Katalogu programa stručnog usavršavanja. Obuku je završilo ukupno 605 nastavnika. Obuku za izradu obrazovnih programa je završilo 150 nastavnika u skladu sa Katalogom programa stručnog usavršavanja. Održane su obuke nastavnika za planiranje vaspitno-obrazovnog rada, kada je nastavnicima ukazano na značaj ključnih kompetencija i način na koji ih treba planirati i realizovati u nastavi svih opšteobrazovnih i stručnih modula. Obuke su održane za 339 nastavnika koji realizuju nastavu prema novim modularizovanim obrazovnim programima, kao i za 30 direktora i 30 pedagoga srednjih stručnih i mješovitih škola. Organizovana je obuka za 110 koordinatora za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa, nakon čega su oni dobili zaduženje da prate realizaciju obrazovnih programa za koje su zaduženi u svojim školama.

Formirana su dva strukovna udruženja nastavnika:

Udruženje nastavnika mašinstva i saobraćaja,

Udruženje nastavnika ICT u srednjim stručnim školama.

Uspostavljanje sistema osiguranja kvaliteta u stručnom obrazovanju na nacionalnom nivou i nivou škola, u skladu sa EQAVET-om

U 2018. godini izvršeno je: utvrđivanje kvaliteta u 8 stručnih i mješovitih škola i 13 vanrednih nadzora organizatora obrazovanja odraslih. Izvršen je obilazak 270 poslodavaca kod kojih se organizuje dualno obrazovanje u cilju utvrđivanja uslova za realizaciju praktičnog obrazovanja. Formirana je baza podataka o poslodavcima koji su uključeni u dualno obrazovanje i koji imaju odgovarajuće uslove.

Povećanje privlačnosti i dostupnosti stručnog obrazovanje

Evropsko takmičenje u vještinama - EuroSkills održano je od 26. do 29. septembra 2018. godine, u Budimpešti, u Mađarskoj. Crna Gora je imala 7 takmičara i 5 eksperata koji su se takmičili u 5 disciplina – kuvarstvo, restoraterstvo, frizerske usluge, mobilna robotika i preduzetništvo.

Školske 2018/2019. registrovano je 60 preduzeća za vježbu i izdate su potvrde o registraciji kod Centralnog registra i Poreske uprave.

Organizovano 10 predavanja za 60 učenika srednjih škola u vezi sa osmišljavanjem i pokretanjem sopstvenog biznisa.

U organizaciji Ministarstva obrazovanja Bugarske i bugarskog Servis centra preduzeća za vježbu i Međunarodne organizacije EUROPEN, u Plovdivu je, 26-27. aprila 2018. godine, održan XXI Međunarodni sajam virtuelnih preduzeća za vježbu. Svoje usluge i proizvode na ovom sajmu predstavila su preduzeća za vježbu iz 6 srednjih škola.

Prilagođavanje obrazovnih programa i obrazovne ponude licima sa posebnim obrazovnim potrebama

Tokom 2018. započeto je sa prilagođavanjem postojećih modularizovanih obrazovnih programa iz sljedećih sektora:

Sektor: Usluge

Podsektor: Lične usluge

Frizer (nivo III)

Pomoćnik frizera (nivo II)

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

Podsektor: Ugostiteljstvo

Kuvar (nivo III)

Obrazovanje odraslih

Organizatori obrazovanja odraslih su pripremili, uz podršku Centra za stručno obrazovanje, 2 programa obrazovanja za sticanje znanja i vještina iz različitih oblasti, 2 programa za zaposlene u državnoj upravi, lidere, menadžere, državne službenike koji planiraju i kreiraju politike, 5 programa obrazovanja za sticanje stručnih kvalifikacija i 2 programa za sticanje ključnih vještina.

Izvršeno je prilagođavanje 16 obaveznih predmetnih programa i 7 izbornih predmetnih programa za program osnovnog obrazovanja za odrasle.

U okviru projekta EPALÉ pripremljeni su i publikovani andragoški priručnici za predmetne programe osnovne škole za odrasle za sve obavezne i izborne predmete:

U Osnovnim školama za obrazovanje odraslih u Podgorici i Nikšiću realizovan je program osnovne škole za odrasle u okviru kojeg je bilo uključeno 142 polaznika.

Program andragoškog osposobljavanja tokom 2018. godine je završilo 493 polaznika koji su zaposleni kod organizatora obrazovanja odraslih koji realizuju programe obrazovanja za sticanje stručnih kvalifikacija i ključnih kompetencija.

U okviru EPALÉ projekta kreirana je i uspostavljena baza podataka za organizatore obrazovanja odraslih na MEIS portalu.

Projekti

Od januara 2017. godine počela je realizacija projekta EPALÉ Nacionalna služba za podršku za Crnu Goru 2017-2018, koji se odnosi na promovisanje platforme o učenju odraslih na nivou Evrope. Projekat se sprovodi kao nastavak istoimenog projekta iz 2016. godine pod pokroviteljstvom Evropske komisije i Centra za stručno obrazovanje. Tokom 2018. godine realizovane su sve planom predviđene aktivnosti.

Međunarodna saradnja

Predstavnici Centra redovno prisustvuju i aktivno učestvuju u radu međunarodnih tijela EQAVET, ETF, ERISSE i SEEVET mreže. Tokom 2018. godine predstavnici Centra učestvovali su na deset događaja koje su organizovala navedena tijela.

ISPITNI CENTAR

Aktivnosti Ispitnog centra u 2018. godini

Godišnjim programom rada Ispitnog centra za 2018. godinu planirane su i realizovane sljedeće aktivnosti:

- priprema i realizacija maturalnog i stručnog ispita,
- priprema i realizacija eksterne provjere znanja učenika na kraju III ciklusa osnovne škole,
- priprema, realizacija i analiza rezultata testiranja učenika na kraju drugog ciklusa na osnovu eksterno pripremljenih zadataka,
- priprema, realizacija i analiza rezultata državnog takmičenja u znanju,
- priprema i realizacija testiranja PISA 2018,
- priprema i realizacija TIMSS 2019 probnog testiranja,
- provjera znanja crnogorskog jezika za prijem u crnogorsko državljanstvo.

Maturalni i stručni ispit 2017/2018. godine – priprema i realizacija

U školskoj 2017/2018. godini maturalni i stručni ispit se polagao na sljedeći način: Ispit iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti /Albanskog jezika i književnosti usklađen je sa revidiranim Ispitnim katalogom.

Obavezni predmeti maturalnog, odnosno opšteobrazovni predmeti stručnog ispita polažu se u organizaciji Ispitnog centra.

Izborni predmeti u gimnazijama, odnosno stručno-teorijski predmeti u stručnim školama polažu se usmeno pred Ispitnom komisijom koju imenuje škola, a po ispitnim pitanjima koje priprema Ispitni centar.

Članom 84 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, 64/02, 49/07, „Službeni list CG“, 45/10, 39/13 i 47/17) Ministarstvo prosvjete propisuje način i postupak polaganja praktičnog, završnog, stručnog i diplomskog ispita.

Na osnovu člana 84 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list RCG“, br. 45/10 i 39/13), Ministarstvo prosvjete donijelo je Pravilnik o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji ne nastavljaju obrazovanje. Učenik koji ne nastavlja obrazovanje, polaže stručni ispit u organizaciji stručne škole na način i po postupku propisanim ovim Pravilnikom.

U cilju priprema eksternog ispita obavljene su opsežne pripreme koje su obuhvatile i komunikaciju sa školama.

Kalendar maturalnog i stručnog ispita je odredilo Ministarstvo prosvjete. U skladu sa kalendarom, maturalni/stručni ispit iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti /Albanskog jezika i književnosti je održan 21. aprila, ispit iz stranog jezika 1. juna, a iz matematike 2. juna 2018. godine, a Ispitni centar ga je dopunio svojim aktivnostima. U njemu se pored termina za ispit nalaze i termini kada se objavljuju preliminarne i konačni rezultati, kao i termini kada se može izvršiti uvid u test i uložiti prigovor, ako za to postoje opravdani razlozi.

Ispitni centar kontinuirano radi na dopunjavanju **baze podataka**, koji se tiču škola, osoblja, učenika, ispita, rezultata testiranja i sl.

U skladu sa zahtjevima, školski koordinatori navedene podatke šalju Ispitnom centru poštujući dinamiku iz važećeg Pravilnika. Kreirani su odgovarajući formulari, koji su vremenom modifikovani, kao i način slanja školama. Formulari sadrže osnovne podatke o učeniku, obrazovni program koji pohađaju, jezik na kojem se školuju, predmete koje biraju i druge relevantne podatke. Formulari se mogu naći na web stranici Ispitnog centra i školski koordinatori ih mogu preuzeti.

Prilagođavanje obrazovne tehnologije za djecu s posebnim obrazovnim potrebama

Kako učenici s posebnim obrazovnim potrebama, koji su usvojili sadržaje propisane programom, nijesu uvijek u mogućnosti da na uobičajen način (test) pokažu svoja postignuća, Ispitni centar vrši prilagođavanje ispitne tehnologije, kao i uslova i procedura za polaganje. Prilagođavanjem ispitne tehnologije, koja neće ugroziti valjanost i objektivnost ispita, nastoje se ukloniti prepreke da učenik pokaže stečeno znanje. Prilagođena ispitna tehnologija treba da bude omogućena učenicima koji tokom cjelokupnog školovanja ili dužeg razdoblja imaju posebne obrazovne potrebe i onima kod kojih je do promjena u zdravstvenom stanju, koje uslovljavaju prilagođavanja u polaganju ispita, došlo u skorije vrijeme i o tome imaju medicinsku dokumentaciju.

Prilagođavanje ispitne tehnologije uključuje: pristupačnost prostora za sprovođenje ispita uz posebna pomagala, posebnu/prilagođenu opremu, prilagođeni ispitni materijal, izuzeće od dijela ispita koji učenik zbog vrste i stepena teškoće u razvoju ne može polagati uz pomoć ličnog pomagača (npr. slušanje za gluvu djecu), produženo vrijeme za polaganje ispita i sl.

Prilagođavanja ispitne tehnologije zavise od vrste ispita i vrste i stepena teškoće u razvoju ili mentalnom zdravlju učenika. Za svaki ispit i svakog učenika treba napraviti individualnu listu prilagođavanja ispitne tehnologije. Potrebno je takođe provjeriti zna li učenik koristiti posebnu opremu koja je predložena.

Za svaki ispit i svakog učenika treba napraviti individualnu listu prilagođavanja ispitne tehnologije.

Prilagođavanje uslova eksternog stručnog ispita urađeno je za četiri učenika, eksternog maturalnog ispita za tri. Prilagođavanje testova je rađeno u Ispitnom centru, a prilagođavanje uslova u školama.

Saradnja sa školama

Aktivnosti Ispitnog centra zasnivaju se na permanentnoj saradnji sa školama. Uloga svih zaposlenih u školi je važna u različitim segmentima realizacije ispita. Navodimo neke za koje su urađena uputstva.

Uloga **direktora** škole definisana je na sastancima s direktorima srednjih škola, a nalazi se u Uputstvima za realizaciju maturalnog i stručnog ispita.

Veliki dio obaveza i odgovornosti u školi imaju **školski koordinatori**, koji su obučeni da mogu pružiti sve informacije kako test-administratorima tako i svim zaposlenim u svojoj školi i time čitav proces učiniti kvalitetnijim.

Obuke za novouključene test-administratore održali su školski koordinatori koje je ranije obučio Ispitni centar.

Kontinuirana razmjena informacija bila je Ispitnom centru smjernica za podizanje kvaliteta pripreme i realizacije ispita i olakšavanje rada svih koji su uključeni u te procese.

Realizaciju ispita u učionicama koje su posebno prilagođene za maturalni i stručni ispit, omogućilo je učešće **test-administratora** koje predlažu škole, a Ispitni centar odobrava njihovo učešće.

Na ispitima maturalnog i stručnog ispita u svakoj ispitnoj prostoriji dežurao je test-administrator. Uloga test-administratora definisana je u Uputstvima za test-administratore i obuhvata saradnju s Ispitnim centrom i školskim koordinatorom.

Priprema test-materijala

Za junijski rok su pripremljena po 4 testa iz obaveznih predmeta na maturalnom i stručnom ispitu. Testovi su standardizovani, rađeni na osnovu Ispitnog kataloga. Ispitni zadaci izabrani su iz baze otkupljenih zadataka, tako da su autori testova timovi predmetnih stručnjaka.

Učenici su dobili test uz koji su dobili i list za odgovore na koji upisuju svoja rješenja za zadatke zatvorenog tipa. Iz stranih jezika su pripremljeni CD-ovi za oblast slušanja.

Za svaki test pripremljena je shema za ocjenjivanje, koja je uz test objavljena na sajtu Ispitnog centra dva sata nakon završetka ispita. Testovi iz Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti i iz Albanskog jezika i književnosti ujednačeni su u najvećoj mogućoj mjeri, zbog uporedivosti ocjena, težine zahtjeva i istovjetnosti kompetencija koje se stiču izučavanjem maternjeg jezika. Savjetnici iz Ispitnog centra su to postigli davanjem iste slobodne teme kod eseja.

Iz istih razloga su usaglašeni testovi iz stranih jezika u pogledu testiranih jezičkih vještina, jezičkih nivoa i tipova zadataka.

Za učenike koji pohađaju nastavu na albanskom jeziku preveden je sav pripremljeni test-materijal.

Aktivnosti tokom realizacije maturalnog i stručnog ispita

Priprema i realizacija eksternog dijela maturalnog i stručnog ispita sprovedena je od strane Ispitnog centra prema unaprijed definisanim pravilima.

Ocjenjivanje

Ocjenjivanje se sprovodilo po definisanim procedurama koje treba da obezbijede objektivnost, transparentnost i pouzdanost.

Određivanje granica za ocjene

Ispitni centar je imenovao komisije za odlučivanje o granicama za ocjene na maturalnom i stručnom ispitu u junskom roku školske 2017/2018. godine. Vodio se računa da komisije čine kompetentni članovi (predstavnik Univerziteta, Zavoda za školstvo, Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva i eminentni profesori gimnazija, odnosno srednjih stručnih škola).

Komisije su usaglašavanje o granicama za ocjene radile na osnovu modifikovanog Angoffovog metoda.

Nakon ocjenjivanja i preliminarne statističke obrade, Državna maturalna komisija usvojila je konačne granice za ocjene koje važe i za avgustovski i januarski rok.

Izbor i obuka ocjenjivača

Ocjenjivanju prethodi obuka na kojoj se ocjenjivači upoznaju s testom, shemom za ocjenjivanje i opštim pravilima koja se moraju poštovati. Nakon toga se ocjenjuje uzorak karakterističnih učeničkih odgovora po svakom zadatku, odnosno zahtjevu eseja. Za potrebe obuke izabrano je 30 testova koje je svaki od ocjenjivača ocijenio. Cilj obuke je usaglašavanje ocjenjivača i dopuna sheme za ocjenjivanje na osnovu neočekivanih a tačnih odgovora.

Tek poslije usaglašavanja kriterijuma i dopune sheme počinje ocjenjivanje.

Ocjenjivanje testova

Test koji dobija ocjenjivač na naslovnoj strani ima samo šifru učenika bez podataka o imenu kandidata i školi iz koje dolazi. Svaki test ocjenjuju po dva ocjenjivača, nezavisno jedan od drugoga. Ocjenjivačima nije dozvoljeno da bilo šta pišu po testu, već bodove po zadacima/zahtjevima unose u list za ocjenjivače, koji je pripremljen u skladu sa strukturom svakog testa posebno.

Treće ocjenjivanje rađeno je kada su razlike među ocjenjivačima uticale na konačnu ocjenu.

Broj angažovanih ocjenjivača po predmetima dat je u tabeli 1.

Tabela 1 - Broj ocjenjivača po predmetima

Nastavni predmet	Broj ocjenjivača
Crnogorski - srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	28
Albanski jezik i književnost	5
Matematika	16
Engleski jezik	70
Ruski jezik	4
Francuski jezik	2
Njemački jezik	2

Ocjenjivanje maturalnog i stručnog ispita nakon obuke trajalo je od 22. aprila do 28. maja 2018. godine. Ocjenjivanje iz Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti trajalo je od 21. aprila do 25. maja 2018. godine

Po istoj proceduri organizovano je ocjenjivanje u januarskom i avgustovskom roku. Pošto je za ovaj ispitni rok prijavljeno manje kandidata, angažovan je manji broj ocjenjivača.

Prigovor na ocjenu

Nakon završenih ispita, poštujući kalendar ispita, učenici su imali mogućnost uvida u test dan nakon objave rezultata ispita, poslije čega su, istog dana, mogli da ulože prigovor. Rješavanje prigovora bilo je povjereno odgovarajućoj Komisiji, u čijem sastavu su bili profesori gimnazija i srednjih stručnih škola, dva dana nakon uloženog prigovora. Odluka Komisije bila je konačna. Konačne ocjene poslate su školama elektronskom poštom, istog dana kada su i objavljene na sajtu Ispitnog centra. Poslate su i štampane potpisane verzije rezultata školama.

TESTOVI IZ PREDMETA

Predmet Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost / Albanski jezik i književnost polagalo je 12 učenika gimnazije i 10 učenika četvorogodišnjih stručnih škola. Engleski jezik polagalo je 10 učenika gimnazije i 5 učenika četvorogodišnjih stručnih škola. Matematiku su polagala 2 učenika četvorogodišnje stručne škole.

Analiza rezultata

Rezultati ispita izraženi su u ocjenama od 1 do 5. Detaljna analiza koja sadrži distribucije ocjena po pojedinim predmetima i uporedne prikaze ocjena data je tabelarno i grafički u *Izveštaju o maturalnom i stručnom ispitu 2018. god.* koji će biti dostavljen kreatorima obrazovne politike (Ministarstvo prosvjete, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva). Pored analize rezultata, urađena je analiza svakog testa, svakog zadatka i dati su primjeri zadataka po nivoima težine.

Tabela 2 - Broj učenika po predmetima-maturalni ispit, junijski rok i prosječno postignuće

Nastavni predmet		Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Maternji jezik i književnost	Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	1.981	1.964	2,94
	Albanski jezik i književnost	228	216	2,59
Prvi strani jezik	Engleski jezik	1.738	1.706	3,83
	Ruski jezik	18	18	2,94
Matematika		456	455	3,51
Ukupno		4.421	4.359	

Tabela 3 - Broj učenika po predmetima-stručni ispit, juni rok i prosječno postignuće

Nastavni predmet		Broj prijavljenih učenika	Broj učenika koji su izašli na ispit	Prosječna ocjena
Maternji jezik i književnost	Crnogorski–srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	3.682	3.576	2,82
	Albanski jezik i književnost	38	38	2,26
Prvi strani jezik	Engleski jezik	3.427	3.266	2,78
	Ruski jezik	110	108	2,70
	Njemački jezik	7	6	2,00
	Francuski jezik	2	2	-
Matematika		219	207	3,01
Ukupno		485	7.203	

Maturalni ispit iz Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti je u avgustovskom ispitnom roku polagalo 63 učenika. Prosječna ocjena je 2,33. Albanski jezik i književnost je polagalo 15 učenika. Prosječna ocjena je 2,40.

Engleski jezik je polagalo 50 učenika. Prosječna ocjena je 2,94. Matematiku je polagalo 6 učenika. Prosječna ocjena je 3,50.

Stručni ispit iz Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti su u avgustovskom ispitnom roku polagala 173 učenika. Prosječna ocjena je 2,42. Albanski jezik i književnost je polagalo 5 učenika. Prosječna ocjena je 2,00.

Engleski jezik je polagalo 259 učenika. Prosječna ocjena je 2,38. Matematiku je polagalo 5 učenika. Prosječna ocjena je 2,00.

Priprema i realizacija maturalnog ispita iz izbornih predmeta i stručnog ispita iz stručno-teorijskog predmeta i stručnog rada

Maturalni ispit za školsku 2017/2018. godinu sastojao se iz obaveznih i izbornih predmeta, a stručni ispit sastojao se iz opšteobrazovnog dijela i stručnog dijela (stručno-teorijskog ispita i stručnog rada). Ispitni centar je imao svoju ulogu u pripremi za realizaciju maturalnog ispita iz izbornih predmeta i stručnog dijela stručnog ispita u dijelu pripreme ispitnih pitanja. Za ovu svrhu korišćeni su katalozi iz predmetnih sadržaja važećih ispitnih programa. Sama realizacija ovih ispita povjerena je školama.

Maturalni ispit - izborni predmeti

Izborni predmeti maturalnog ispita polagali su se usmenim putem pred ispitnim komisijama koje su obrazovane u školama. Ispitnu komisiju čine predsjednik, stalni član i član ispitivač. Komisija ima i zapisničara.

Zadatak Ispitnog centra bio je da s predstavnicima aktiva predmeta, koji na osnovu maturalnog standarda učenici mogu izabrati za polaganje, usaglasi ispitna pitanja za usmeni dio maturalnog ispita.

Kombinaciju ispitnih pitanja i formiranje ispitnih “listica” za usmeni dio maturalnog ispita iz izbornih predmeta uradili su zaposleni u Ispitnom centru u saradnji sa odabranim profesorima iz škola.

Na osnovu podataka iz škola o broju ispitnih komisija, štampan je i adekvatan broj kompleta ispitnih listica. Listice se u sigurnosnim vrećicama dostavljaju školama prema potrebi, zavisno od interesovanja učenika za pojedine predmete najkasnije do februara tekuće godine, škole ih čuvaju u dogovoru sa Ispitnim centrom. Listice se otvaraju u školama na dan ispita. Kompleti ispitnih listica za usmeni dio (za izborne predmete) maturalnog ispita prevedeni su na albanski jezik.

Stručni ispit – stručno-teorijski predmeti i stručni rad

Stručno-teorijski predmeti na stručnom ispitu se polažu na način utvrđen predmetnim ispitnim katalogima, a stručni rad se polaže na način utvrđen ispitnim katalogima stručnog rada, u skladu s obrazovnim programima.

Ispit iz stručno-teorijskog predmeta polaže se usmeno, u skladu s ispitnim katalogima nastavnog predmeta.

Zadatak Ispitnog centra bio je da s predstavnicima aktiva stručno-teorijskih predmeta usaglasi ispitna pitanja za usmeni dio stručnog ispita.

Listice u sigurnosnim vrećicama dostavljaju se školama prema potrebi, zavisno od interesovanja učenika za pojedine predmete najkasnije do februaru tekuće godine, škole ih čuvaju u dogovoru sa Ispitnim centrom. Listice se otvaraju u školama na dan ispita.

S obzirom na to da se neki novi obrazovni programi i moduli naknadno uključuju, bilo je potrebno uraditi pitanja/listice za obrazovni program Poljoprivredni tehničar.

Za ovaj program pitanja su uradili profesori beranske stručne škole u periodu januar-mart 2017. Riječ je o listicama za 4 nastavna predmeta: Vinogradarstvo; Voćarstvo; Stočarstvo; Ratarstvo i povrtarstvo.

Kompleti ispitnih listica za usmeni dio (za izborne predmete) maturalnog ispita prevedeni su na albanski jezik.

Izrada i odbrana stručnog rada - kandidat na ispitu treba da pokaže:

- da poznaje određenu stručnu oblast,
- da je samostalan u planiranju, izradi, vrednovanju i odbrani rada i dr.

Eksterna provjera znanja na kraju trećeg ciklusa osnovne škole

Eksterna provjera znanja na kraju III ciklusa osnovne škole je standardizovana eksterna provjera školskih postignuća učenika na kraju IX razreda osnovnoškolskog obrazovanja. Ovakva odluka našla je utemeljenje u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju (član 56). Na kraju trećeg ciklusa vrši se eksterna provjera znanja učenika iz: Crnogorskog - srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti/Albanskog jezika i književnosti, Matematike i jednog predmeta koji učenik izabere sa liste obaveznih predmeta, a koji se izučavaju u III ciklusu najmanje u dva razreda. Učenici ne mogu izabrati Fizičko vaspitanje, Muzičku i Likovnu kulturu.

Za pripremu zadataka zadužen je Ispitni centar, a provjeru znanja vrši Ispitni centar u saradnji sa školom. Način i postupak provjere znanja učenika propisuje Ministarstvo prosvjete.

Provjeravaju se znanja zasnovana na ključnim djelovima nastavnog programa pokazujući nivo pojedinačnih postignuća učenika za predmete koji se polažu na ovoj provjeri znanja.

Ispitni centar je u saradnji sa školama, ove školske godine, organizovao eksternu provjeru znanja na kraju III ciklusa osnovne škole. Radi što bolje pripreme urađena je analiza rezultata i procedura eksterne provjere znanja u školskoj 2016/2017. godini.

Kako bi organizacija provjere znanja bila realizovana u svim školama na isti način i po jednakim pravilima i procedurama, pripremljeno je detaljno Uputstvo za realizaciju. Realizovane su obuke za glavne ocjenjivače i pisanje ajtema.

Ova provjera znanja je organizovana 23, 24. i 25. maja 2018. godine, a prijavljeno je 7.391 učenika, koji su raspoređeni u odgovarajuće prostorije (najviše po 15 učenika u jednoj prostoriji). Za ovaj ispit Ispitni centar je angažovao po 160 školska koordinatore (pet osnovnih škola nije imalo učenika u 9. razredu). Školski koordinatori su obučili test-administratore, koji su pratili regularnost u učionicama, a ocjenjivali su predmetni nastavnici koji ne predaju IX razredu i to komisijski.

Prilagođavanje eksternog ispita u IX razredu je rađeno za 81 učenika, 76 na službenom jeziku i 5 na albanskom jeziku. Učenici s posebnim obrazovnim potrebama su radili test koji su,

vodeći računa o vrsti smetnji, sastavili njihovi nastavnici u školi. Nastavnici su test prilagođavali na osnovu seta pitanja urađenog u Ispitnom centru u saradnji s defektologom resursnog centra.

Sve procedure praćene su Formularom u kojem se može vidjeti ko je dežurao u kojoj učionici i koji nastavnici su ocjenjivali koje testove. Unos podataka radili su IT koordinatori, koji su i poslali podatke Ispitnom centru. Ispitni centar je uradio **analizu podataka** i kontrolno ocjenjivanje na reprezentativnom uzorku. Analiza će biti prezentovana direktorima škola. Biće napravljen detaljan izvještaj koji će sadržavati sve relevantne informacije za kreatore obrazovne politike (Ministarstvo prosvjete, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva).

Ispitni centar je svim školama poslao set pitanja za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama iz sljedećih predmeta: Crnogorskog - srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, Albanskog jezika, Matematike, Matematike na albanskom jeziku, Engleskog jezika, Engleskog jezika na albanskom jeziku, Ruskog jezika, Njemačkog jezika na albanskom jeziku, Italijanskog jezika, Istorije, Geografije, Biologije, Biologije na albanskom jeziku.

Zadaci su urađeni u saradnji sa defektologom i saradnicima iz Resursnog centra.

U ovoj školskoj godini 81 učenik sa posebnim obrazovnim potrebama učestvovao je u eksternoj provjeri znanja na kraju trećeg ciklusa osnovne škole.

Testiranje učenika na kraju drugog ciklusa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list RCG", br. 47/17) od školske 2017/2018. godine uvedeno je testiranje učenika na kraju drugog ciklusa, na osnovu eksterno pripremljenih zadataka. Sav test-materijal je pripremljen u Ispitnom centru.

Postignuća učenika testiraju se iz jednog od navedenih predmeta: crnogorskog, odnosno maternjeg jezika, matematike, engleskog jezika ili odabranih poglavlja iz prirodnih i društvenih nauka.

Testiranje nema za cilj vrednovanje individualnog rada učenika i nastavnika, niti se na osnovu dobijenih rezultata pravi poređenje među školama. Nema javnog publikovanja podataka kojima se može identifikovati bilo koji učenik, nastavnik ili škola. Testiranje daje pouzdane podatke o predmetnom kurikulumu, njegovoj prilagođenosti učenicima određenog uzrasta i ključnim faktorima koji utiču na postignuće učenika.

Testiranjem utvrđujemo u kojoj mjeri su učenici usvojili ključna znanja i vještine koje stižu tokom školovanja, što omogućava kreatorima obrazovne politike bolje praćenje i unapređivanje kvaliteta obrazovanja.

Za sprovođenje i organizaciju ovog testiranja bio je uključen veliki broj saradnika iz škola. Test je bio sastavljen od pitanja iz odabranih poglavlja iz prirodnih i društvenih nauka: Prirode (131 ajtem), Poznavanja društva, Istorije i Biologije (151 ajtem).

Ispitni centar je pripremio testove, formulare, kao i Uputstva za školske koordinatore i test-administratore kako bi se testiranje u svim školama sprovelo pod jednakim uslovima. Održane je sastanak sa školskim koordinatorima na kom su detaljno pojašnjene procedure i obaveze vezane za realizaciju testiranja. Realizovane su obuke za izradu Ispitnog programa na kraju II ciklusa osnovnog obrazovanja i obuka za izradu test zadataka programa za potrebe testiranja na kraju drugog ciklusa osnovne škole.

Testiranje je realizovano 10. maja 2018. godine za 5.149 učenika 6. razreda osnovne škole. Podaci o broju odjeljenja VI razreda po školama i broju učenika po odjeljenjima, koji su nam potrebni, preuzimaju se iz baze MEIS-a.

U svim školama testiranje je počelo u isto vrijeme, u 12 časova. Učenici su radili test u svojim učionicama. Vrijeme rešavanja testa je bilo 60 minuta.

Test je bio sastavljen od pitanja iz odabranih poglavlja iz prirodnih i društvenih nauka: prirode, poznavanja društva, istorije i biologije. Ukupno je napravljeno 28 različitih test-knjižica, tako da su učenici radili različite test knjižice.

Škole su dobile test materijal na dan testiranja. Sigurnosne vrećice s test-knjižicama su se otvarale u učionici, pred učenicima, neposredno pred početak testiranja.

Nakon završenog testiranja test-materijal je istog dana vraćen Ispitnom centru, gdje se organizuje pregledanje.

Državno takmičenje u znanju

Takmičenje je održano na Ekonomskom fakultetu 24. februara 2018. godine za osnovne škole i 25. februara za srednje škole. Takmičenje iz programiranja i usmenog dijela iz stranih jezika održalo se 3. marta 2018. godine.

Na Državnom takmičenju osnovci su se takmičili iz Matematike u VI razredu i IX, dok su se iz Fizike, Hemije, Biologije, Engleskog, Ruskog, Francuskog, Italijanskog i Njemačkog jezika takmičili samo u IX razredu. Srednjoškolci su se takmičili iz Matematike, Fizike, Hemije, Biologije, Istorije, Geografije, Programiranja i iz stranih jezika u IV razredu. Škole su za takmičenje mogle prijaviti i učenike nižih razreda ukoliko su učenici dodatnim radom savladali predviđeni program i osvojili nagradu na školskom takmičenju. U tabeli br. 7 dat je broj takmičara iz osnovnih škola po predmetima, a u tabeli br. 8 broj učesnika iz srednjih škola, po predmetima. Za takmičare čiji je maternji jezik albanski testovi su prevedeni.

Organizator Državnog takmičenja u znanju, Ispitni centar, dodijelio je diplome takmičarima koji su osvojili jedno od prva tri mjesta. Ispitni centar je organizovao pripremu i snosio troškove učešća na međunarodnim olimpijadama:

- 35. balkanskoj matematičkoj olimpijadi koja je održana u Beogradu, Srbija, od 7. do 12. maja 2018. **Učenici Nina Mitrović i Ognjen Đuković su osvojili bronzane medalje.**
- 22. juniorskoj balkanskoj matematičkoj olimpijadi koja je održana na Rodosu, Grčka, od 19. do 24. juna 2018. **Učenici Ognjen Kovačević i Andrija Glomazić osvojili su bronzane medalje.**
- 26. balkanskoj olimpijadi iz Informatike koja je održana u Temišvaru, Rumunija, od 7. do 13. jula 2018.
- 50. međunarodnoj olimpijadi iz Hemije koja je održana u gradu Pragu, Češka i Bratislavi, Slovačka, od 19. do 29. jula 2018.
- 59. međunarodnoj olimpijadi iz Matematike koja je održana u Cluj, Napoca - Rumunija, od 7. do 14. jula 2018. **Učenica Nina Mitrović je na ovom takmičenju dobila pohvalu.**
- 49. međunarodnoj olimpijadi iz Fizike koja je održana u Lisabonu, Portugal, od 21. do 29. jula 2018.
- 29. međunarodnoj olimpijadi iz Biologije koja je održana u Teheranu, Iran, od 15. do 22. jula 2018. **Učenik Marko Šušić je na ovom takmičenju dobio pohvalu.**
- 30. međunarodnoj olimpijadi iz Informatike koja je održana u Tsukuba Ibaraki, Japan, od 1. do 8. avgusta 2018.
- Mediteranskom omladinskom matematičkom takmičenju koje je održano u Rimu, Italija, od 18. do 21. jula 2018. Učenici Majda Šukurica, Emir Hadžajlić, Mia Raičević i Milivoje Karadžić su osvojili bronzane medalje.

Realizacija PISA 2018 glavnog testiranja

PISA – Programme for International Student Assessment (Program za međunarodno testiranje učenika) je najveće međunarodno istraživanje u oblasti obrazovanja podržano od strane

OECD-a u kome su u prethodnom ciklusu učestvovala 72 zemlje. PISA testiranje ima sljedeće karakteristike:

- ispituje učenike starosne dobi oko 15 godina,
- ocjenjuje pripremljenost učenika za život,
- mjeri postignuća učenika iz oblasti čitanja, matematike i prirodnih nauka.

PISA testiranje omogućava međunarodnu uporedivost podataka o znanjima i vještinama mladih na kraju obaveznog školovanja, a takođe se dobija slika o načinima na koje se znanja i vještine koriste u situacijama iz svakodnevnog života. Rezultati istraživanja koriste se da škole, obrazovni sistemi i Vlada identifikuju oblasti koje treba poboljšati.

Glavno testiranje sedmog ciklusa PISA istraživanja održano je od 12. marta do 12. maja 2018. godine.

U okviru priprema za testiranje timovi sastavljeni od predstavnika krovnih obrazovnih institucija obilazili su škole upoznavajući nastavnike i učenika sa svrhom i značajem PISA testiranja. Realizovana je obuka nastavnika o PISA zadacima. Sve škole su dobile linkove sa PISA zadacima. Realizovane su obuke školskih koordinatora i test administratori.

Uzorkom je obuhvaćena 61 škola, od toga 49 srednjih i 12 osnovnih. Tokom osam sedmica 6.880 petnaestogodišnjaka, većinom učenika prvog razreda srednje škole, rješavalo je test na kompjuteru. Ispitni materijali iz oblasti čitanja, matematike i nauke bili su na crnogorskom i na albanskom jeziku. Direktori škola i učenici ispunjavali su elektronski upitnik o učenju i nastavi. Odgovore učenika na testu elektronski je kodiralo 26 ocjenjivača, a dva su kodirala odgovore iz upitnika.

U realizaciji PISA testiranja učestvovala su 62 školska koordinatora, 128 test-administratora i dva eksterno angažovana supervizora kvaliteta PISA testiranja. U kompjuterskim učionicama održano je blizu 300 sesija testiranja, a zbog velikog broja učenika iz uzorka testiranje u velikim školama trajalo je do pet dana.

Rezultati PISA testiranja biće objavljeni 3. decembra 2019. godine. Ispitni centar pripremiće nacionalni izvještaj o postignućima crnogorskih učenika.

Realizacija TIMSS 2019 probnog testiranja

U 2018. godini Ispitni centar je realizovao i TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study/Trendovi u međunarodnom ispitivanju obrazovnih postignuća iz matematike i prirodnih nauka) probno testiranje. TIMSS je veliki međunarodni projekat u čijem je fokusu ispitivanje postignuća učenika iz matematike i prirodnih nauka. Riječ je o projektu Međunarodnog udruženja za evaluaciju obrazovnih postignuća (International Association for the Evaluation of Education Achievement – IEA), a stručno rukovođenje istraživanjem, na međunarodnom planu, predvodi ogranak ovog udruženja – Međunarodni istraživački centar za TIMSS i PIRLS sa Boston koledža.

TIMSS istraživanje se realizuje od 1995. godine u okviru četvorogodišnjih istraživačkih ciklusa. U TIMSS-u se, po pravilu, ispituju postignuća učenika (u zavisnosti od obrazovnog sistema zemlje učesnice) na kraju četvrtog i na kraju osmog razreda (odnosno, na kraju četvrtog i osme godine formalnog školovanja) tj. na kraju petog i devetog razreda. Zemlje koje učestvuju u TIMSS-u imaju mogućnost da istraživanje sprovedu u oba razreda ili u jednom od njih.

Nakon višemjesečne intenzivne pripreme, Ispitni centar je, u periodu od aprila do juna 2018. godine realizovao TIMSS 2019 Probno testiranje. Testiranje je realizovano na uzorku od 28 škola i oko 1.300 učenika. Testiranje je obuhvatalo: popunjavanje test knjižica i upitnika za svakog učenika. Pored toga, svaki učenik je imao i upitnik za roditelje. Škole su imale upitnike za škole i nastavnici, koji odabranim odjeljenjima predaju Prirodu i Matematiku, su takođe popunjavali Upitnik. Poslije prikupljanja materijala od škola, u Ispitnom centru je realizovano ocjenjivanje i unos podataka.

Provjera znanja crnogorskog jezika za prijem u crnogorsko državljanstvo

Na osnovu člana 8, stav 45 Zakona o crnogorskom državljanstvu, Vlada Republike Crne Gore je na sjednici od 31. jula 2008. godine donijela Odluku o određivanju stručne organizacije za utvrđivanje kriterijuma i provjeru znanja crnogorskog jezika u postupku prijema u crnogorsko državljanstvo. Prema ovoj odluci, Ispitni centar utvrđuje kriterijum i vrši provjeru znanja crnogorskog jezika.

Tokom 2017. godine, Ispitni centar je na osnovu svjedočanstva/diplome o završenoj školi na području Crne Gore, bivše SFRJ, SRJ i SCG, izdao potvrde o znanju crnogorskog jezika za 306 kandidata. Za 96 kandidata koji nijesu posjedovali navedenu dokumentaciju organizovano je polaganje ispita iz crnogorskog jezika, prema predviđenom programu i pred stručnom komisijom.

Nacionalne stručne kvalifikacije

Tokom 2018. godine ka Ministarstvu prosvjete upućeni su prijedlozi za izdavanje licence, po osnovu isteka licence za rad ispitivača za sljedeće kvalifikacije: *turistički/a vodič/kinja, pomoćni/a frizer/ka, muški frizer/ka, ženski frizer/ka*.

Predstavnici Ispitnog centra učestvovali su u radu Radne grupe za izradu Pravilnika o načinu i postupku provjere znanja, vještina i kompetencija u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije kao i sastav, način rada i druga pitanja od značaja za rad komisije, kojim aktom će se bliže definisati i buduća uloga Ispitnog centra u validaciji neformalnog i informalnog učenja, kao i u izradi Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence za rad ispitivača, kao i obliku i sadržaju licence za rad ispitivača.

Ostale aktivnosti

U 2018. godini, Ispitni centar je imao predstavnike i na sljedećim seminarima, konferencijama, prezentacijama, radnim tijelima i sl.:

- Direktorica Ispitnog centra je učestvovala na 45. i 46. sastanku Upravnog odbora PISA;
- Obuka ocjenjivača (koder) zadataka iz čitalačke, naučne i matematičke pismenosti za PISA 2018;
- Predavanje Ključne kompetencije za budućnost mladih generacija, prof. dr Aleksandra Baucala, CANU;
- Regionalna EPALE konferenciji (EPALE – Electronic Platform for Adult Learning in Europe – elektronska platforma za učenje odraslih u Evropi) u Budvi;
- Svečanost Unije srednjoškolaca Crne Gore (3 godine postojanja Unije);
- Medijske promocije PISA testiranja;
- Sjednica Skupštinskog odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport na temu „Zaštita djece na internetu“
- Prezentacija „Uređenje sistema obrazovanja odraslih - Elektronska baza podataka organizatora; obrazovanja odraslih i andragoško osposobljavanje nastavnog kadra“ u organizaciji Centra za stručno obrazovanje;
- Konstitutivna sjednici Radne grupe za poglavlje 26 – Obrazovanje i kultura;
- Seminar na temu Liderstvo i upravljanje vremenom u okviru manifestacije XVII Dani obrazovanja i učenja odraslih u organizaciji Centra za stručno obrazovanje;
- Završna EPALE konferenciji u okviru teme „Andragoške kompetencije nastavnika u organizaciji Centra za stručno obrazovanje“;
- Predstavljanje nacрта Analize inter-sektorske podrške različitih sistema djece sa smetnjama u razvoju u Crnoj Gori u organizaciji UNICEF-a;
- Konferencija Unije direktora škola;
- Konferencija „SIGURNE ŠKOLE! - Kako prevenirati vršnjačko nasilje u školskom okruženju, koja je dio projekta „Koalicija protiv vršnjačkog nasilja u crnogorskim

školama, i koju sprovode NVO Juventas, Udruženje Roditelji, Unija srednjoškolaca Crne Gore i Centar za podršku lokalnog i regionalnog razvoja (CeP) uz finansijsku podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori;

- Savjetodavni odbor u projektu Koalicija protiv vršnjačkog nasilja - Udruženje Roditelji;
- Radna grupa za izradu Akcionog plana za rad sa nadarenim učenicima;
- Komisija za dodjeljivanje zvanja nastavnicima;
- Radna grupa za pregovaračko poglavlje 18 Obrazovanje i kultura;
- Radna grupa za andragoško osposobljavanje organizatora obrazovanja odraslih;
- Radna grupa za kvalitet u obrazovanju na izvještaju Kvalitet i pravednost obrazovanja u Crnoj Gori: rezultati studije PISA 2015. i preporuke za obrazovne politike;
- Konferencija Unapređenje kvaliteta nastave i učenja u Crnoj Gori u organizaciji British Council-a;
- Četvrta nacionalna konferencija za nastavnike engleskog jezika ELTAM Dan 2018 u organizaciji Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM;
- Webinar “The CEFR Companion Volume and Practical Considerations for Implementation” u organizaciji Savjeta Evrope;
- Sastanak s predstavnicima Goethe Instituta;
- Radna grupa za ujednačavanje elemenata, kriterijuma i instrumenata ocjenjivanja u osnovnim školama;
- Seminar za profesore francuskog jezika;
- TIMSS – obuka za ocjenjivače zadataka iz matematike i naučne pismenosti;
- Sastanak nacionalnih kooridinatora za TIMSS;
- Sastanak nacionalnih kooridinatora za PIRLS;
- Sastanak Data manager-a za TIMSS;
- Sastanak Data manager-a za PIRLS;
- Radna grupa za izradu prijedloga Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu, postupku i vrednovanju kriterijuma za upis u gimnaziju;
- Komisija za primjenu Metodickog uputstva o ocjenjivanju po ishodima iz Matematike.

ZAVOD ZA UDŽBENIKE I NASTAVNA SREDSTVA

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Podgorica radio je u izvještajnom periodu na obezbjeđivanju neophodne udžbeničke literature za osnovnu školu, gimnaziju i pojedine udžbenike za srednje stručno obrazovanje, a sve prema Izdavačkom planu.

Pored toga, nastavljeno je objavljivanje časopisa „Vaspitanje i obrazovanje“ i lista „Prosvjetni rad“, te štampanje i distribucija školskih obrazaca za školsku 2018/2019. godinu.

Izdavanje udžbeničke literature

Udžbenička literatura na crnogorskome jeziku

Osnovna škola

Udžbenički kompleti za obavezne nastavne predmete u osnovnoj školi

Izdavačkim planom za izvještajnu godinu bilo je planirano izdavanje većeg broja novih udžbeničkih naslova za osnovnu školu (u daljem tekstu naglašeni su **boldom** novi naslovi):

Čigra slova i glasova 1 – udžbenik, Kako to može 1 – udžbenik, **U svijetu matematike 1 – udžbenički komplet**, Likovna kultura 1 – udžbenik, Čarolija muzike 1 – udžbenik, Čarolija muzike 1 – link za učenike, **Istražujem svoju okolinu 1 – udžbenik**

Čigra slova i glasova 2 – udžbenik i radna sveska, Kako to može 2 – udžbenik i radna sveska, **U svijetu matematike 2 – udžbenički komplet**, Likovna kultura 2 – udžbenik, Čarolija muzike 2 – udžbenik, Čarolija muzike 2 – link za učenike, **Istražujem svoju okolinu 2 – udžbenik i radna sveska**

Čigra slova i glasova 3 – udžbenik i radna sveska, Kako to može 3 – udžbenik i radna sveska, **U svijetu matematike 3 – udžbenički komplet**, Likovna kultura 3 – udžbenik, Čarolija muzike 3 – udžbenik, Čarolija muzike 3 – link za učenike, **Istražujem svoju okolinu 3 – udžbenik i radna sveska**

Riječ po riječ 4 – udžbenik i radna sveska, Čarolija čitanja 4 – udžbenik i dnevnik čitanja, **U svijetu matematike 4 – udžbenički komplet**, **Poznavanje društva 4 - udžbenik i radna sveska**, **Priroda 4 – udžbenik i radna sveska**, **Likovna kultura 4 – udžbenik**, **Muzička kultura 4 – udžbenik**, Muzička kultura 4 – link za učenike

Riječ po riječ 5 – udžbenik i radna sveska, Moja čitanka 5 – udžbenik i dnevnik čitanja, **Likovna kultura 5 – udžbenik**, **Priroda 5 – udžbenik i radna sveska**, **Poznavanje društva 5 – udžbenik i radna sveska**, **Matematika 5 – udžbenik i zbirka zadataka**, **Informatika sa tehnikom 5 – udžbenik**, **Muzičko 5 – udžbenik**, Muzičko 5 – link za učenike

Riječ po riječ 6 – udžbenik i radna sveska, Čitaj i traži svoj put 6 – udžbenik i dnevnik čitanja, **Matematika 6 – udžbenik i zbirka zadataka**, **Muzičko 6 – udžbenik**, Muzičko 6 – link za učenike, **Informatika sa tehnikom 6 – udžbenik**, **Biologija 6 – udžbenik i radna sveska**, **Istorija 6 – udžbenik**, **Istorija 6 – radna sveska**, **Likovna kultura 6 – udžbenik**

Moć jezika 7 – udžbenik i radna sveska, Čitaj i i uči da voliš 7 – čitanka i dnevnik čitanja, **Geografija 7 – udžbenik i radna sveska**, **Muzička kultura 7 – udžbenik**, Muzička kultura 7 – link za učenike, **Istorija 7 – udžbenik**, **Likovna kultura 7 – udžbenik**, **Matematika 7 – udžbenik i zbirka zadataka**, **Informatika sa tehnikom 7 – udžbenik**, **Hemija 7 – udžbenik i zbirka zadataka**, **Fizika 7 – udžbenik i zbirka zadataka**

Moć jezika 8 – udžbenik i radna sveska, Čitaj hrabro i govori slobodno 8 – čitanka i dnevnik čitanja, **Matematika 8 – udžbenik i zbirka zadataka**, **Geografija 8 – udžbenik i radna sveska**, **Informatika sa tehnikom 8 – udžbenik**, **Hemija 8 – udžbenik i zbirka zadataka**,

Muzička kultura 8 – udžbenik, Muzička kultura 8 – link za učenike, **Istorija 8 – udžbenik**, Likovna kultura 8 – udžbenik, Fizika 8 – udžbenik i zbirka zadataka

Moć jezika 9 – udžbenik i radna sveska, Razigraj riječi 9 – čitanka i dnevnik čitanja, **Geografija 9 – udžbenik i radna sveska**, Biologija 9 – udžbenik i radna sveska, Hemija 9 – udžbenik i zbirka zadataka, Likovna kultura 9 – udžbenik, **Matematika 9 – udžbenik i zbirka zadataka**, **Istorija 9 – udžbenik**, Muzička kultura 9 – udžbenik, Muzička kultura 9 – link za učenike, Fizika 9 – udžbenik i zbirka zadataka.

Dakle, tokom 2018. štampani su uglavnom novi naslovi za osnovnu školu. Time je u potpunosti ostvareno planirano i omogućena realizaciju nastave u skladu sa novim planom, te novim predmetnim programima za osnovnu školu koji su odobreni u julu 2017. godine.

Takođe, po prethodno utvrđenom planu, za narednu godinu je ostalo da se objave novi naslovi iz Biologije za sedmi razred – udžbenik i radna sveska, Biologije za osmi razred – udžbenik i radna sveska, Biologije za deveti razred – udžbenik i radna sveska i Geografije za osmi razred – udžbenik i radna sveska, čime bi zaokružili izdavanje najnovije generacije udžbenika uslovljene izmjenama predmetnih programa iz jula 2017. godine.

Veliki broj priručnika za nastavnike za nove udžbeničke komplete je prilagođen i postali su dostupni svim nastavnicima tako što smo su objavljeni na web stranici Zavoda.

Objavili smo i udžbenički komplet Muzički koraci 2 (udžbenik, priručnik za nastavnike).

Srednja škola

Udžbenički kompleti za obavezne nastavne predmete

Gimnazija

Izdati su planirani novi naslovi: **Fizika** za drugi razred gimnazije (udžbenik i zbirka zadataka) i **Latinski jezik** za treći razred gimnazije - udžbenik.

Takođe, realizovano je planirano objavljivanje reprinta sljedećih naslova:

Čitanka za 1. razred – udžbenik, Crnogorski jezik za 1. razred – udžbenik, Muzička umjetnost za 1. ili 2. razred – udžbenik, Biologija za 1. razred – udžbenik i radna sveska, Geografija za 1. razred – udžbenik, Fizika za 1. razred – udžbenik i zbirka zadataka, Hemija za 1. razred – zbirka zadataka, Informatika za 1. razred – udžbenik, Istorija za 1. razred – udžbenik, Matematika za 1. razred gimnazije – udžbenik sa zbirkom zadataka

Čitanka za 2. razred – udžbenik, Crnogorski jezik za 2. razred – udžbenik, Geografija za 2. razred – udžbenik, Hemija za 2. razred – udžbenik i zbirka zadataka, Matematika za 2. razred gimnazije – udžbenik sa zbirkom zadataka

Čitanka za 3. razred – udžbenik

Čitanka za 4. razred – udžbenik, Filozofija za 4. razred – udžbenik, Sociologija za 4. razred – udžbenik.

Srednje stručne škole

Tokom 2018. godine objavili smo sljedeće naslove za srednje stručne škole:

Računovodstvo 1 – udžbenik za 1. razred

Računovodstvo 2 – udžbenik za 2. razred

Finansijsko poslovanje – udžbenik za 3. razred

Marketing – udžbenik za 4. razred

Vino i hrana – udžbenik za 4. razred

Proizvodnja električne energije – udžbenik za 2. razred.

Udžbenička literatura na albanskom jeziku

Osnovna škola

Izdati su svi planirani naslovi:

Albanski jezik za 3. razred osnovne škole – udžbenik i radna sveska, Književnost na albanskom za 3. razred osnovne škole – udžbenik i radna sveska, **Istražujem svoju okolinu** za 3. razred osnovne škole – udžbenik i radna sveska, **U svijetu matematike** za 3. razred osnovne škole – udžbenički komplet, **Likovna kultura** za 3. razred osnovne škole – udžbenik, **Čarolija muzike** za 3. razred osnovne škole – udžbenik

Likovna kultura za 4. razred osnovne škole – udžbenik

Biologija za 6. razred osnovne škole – udžbenik i radna sveska, **Muzička kultura** za 6. razred osnovne škole – udžbenik

Muzička kultura za 7. razred osnovne škole – udžbenik, **Matematika** za 7. razred osnovne škole – udžbenik i zbirka zadataka, **Fizika** za 7. razred osnovne škole – udžbenik i zbirka zadataka, Istorija za 7. razred osnovne škole – udžbenik

Fizika za 8. razred osnovne škole – udžbenik i zbirka zadataka, Književnost na albanskom za 8. razred osnovne škole – udžbenik, Hemija za 3. razred osnovne škole – udžbenik

Fizika za 9. razred osnovne škole – udžbenik i zbirka zadataka, Biologija za 9. razred osnovne škole – udžbenik i radna sveska.

Srednja škola

Realizovano je planirano izdavanje novih udžbenika Matematika za 1. razred gimnazije – udžbenik sa zbirkom zadataka, Matematika za 2. razred gimnazije – udžbenik sa zbirkom zadataka, Biologija za 2. razred gimnazije – udžbenik i radna sveska, Matematika za 3. razred gimnazije – udžbenik i zbirka zadataka, Matematika za 4. razred gimnazije – udžbenik i zbirka zadataka i Istorija za 4. razred gimnazije – udžbenik.

Takođe, za populaciju koja program izučava na albanskom jeziku, objavili smo i nove naslove Crnogorski kao nematernji za 3. razred gimnazije – udžbenik i radna sveska i Crnogorski kao nematernji za 4. razred gimnazije – udžbenik i radna sveska.

Udžbenički materijali za strance

Objavljeno:

Crnogorski jezik za strance, nivo A1

Crnogorski jezik za strance, nivo A2

Dodatna literatura i Nastavno-pedagoška biblioteka

Izdaj je sljedeći naslov:

Leksikon ličnosti crnogorske prosvjete, autora Radovana Damjanovića

Književna djela i posebna izdanja

Tokom 2018. godine u raznim bibliotekama objavljeni su sljedeći naslovi:

Puls – Postmoderni mediji, autor Željko Rutović

Portreti – Dijalektolozi i crnogorski jezik (od polovine XX vijeka), autor Adnan Čirgić

Istoriografska izdanja – Istorija Crne Gore u 65 priča, autora Živka M. Andrijaševića

Identitet – Crnogorski rat, autor Momir Marković

Savremenik – Neko zove (Dikush thërret), autora Zuvdije Hodžića – prevod na albanski jezik i Uokvirene riječi – izabrane priče, autor Dimitrije Popović

Kao posebna izdanja objavili smo:

Ja tvoj vjerni sin i poeta - Poezi të zgjedhura (izabrane pjesme na albanskom), autora Esada Mekulija

I dječak može obećati, autor Božo Koprivica

Jedan dan sa Androm, autorka Kristina Radojičić

Periodika i školski obrasci

Tokom 2018. smo svakodnevno ažurirali portal Prosvjetni rad, a objavljena su i dva štampana broja.

Objavili smo i četiri broja časopisa Vaspitanje i obrazovanje.

U saradnji sa radnom grupom Ministarstva prosvjete, zapošljeni u Zavodu su realizovali pripremu za štampu, štampu i distribuciju novih školskih obrazaca za osnovnu školu i domove na crnogorskom i albanskom jeziku koji su objavljeni u „Službenom listu Crne Gore“, broj 26/18.

ŠTO JE U NAŠOJ PRODUKCIJI POKRENUTO TOKOM 2018. GODINE

Elektronski edukativni materijali

S ciljem da damo doprinos povećanju prirodnjačkih i digitalnih kompetencija učenika, pokrenuli smo izradu elektronskih edukativnih materijala. U septembru izvještajne godine objavili smo prvu interaktivnu aplikaciju. U pitanju je online biološki ključ za determinaciju biljaka „Drveće oko nas“, namijenjen učenicima četvrtog razreda osnovne škole.

Aplikacije „Drveće oko nas“ uvrštena je u program festivala „Otvoreni dani nauke 2018“.

Kako je i predviđeno Izdavačkim planom za 2018. godinu, nakon usvajanja novih moduliranih programa od strane Nacionalnog savjeta, u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje objavili smo konkurs za pribavljanje rukopisa za sljedeće naslove za srednje stručne škole:

Visokonaponska razvodna postrojenja – 108 časova, za III razred srednje stručne škole, obrazovni program Elektrotehničar energetike, nivo IV1

Prenos električne energije – 108 časova, za III razred srednje stručne škole, obrazovni program Elektrotehničar energetike, nivo IV1

Distribucija i potrošnja električne energije – 132 časa, za IV razred srednje stručne škole, obrazovni program Elektrotehničar energetike, nivo IV1

Računovodstvo III – 180 časova, za treći razred srednje stručne škole, obrazovni program Ekonomski tehničar, nivo IV1

Računovodstvo IV – 165 časova, za četvrti razred srednje stručne škole, obrazovni program Ekonomski tehničar, nivo IV1

Matična evidencija (za treći razred srednje škole) – obrazovni program Pravno-administrativni tehničar, usvojen 2017. godine, nivo IV1

Na raspisani konkurs dobili smo rukopise za Visokonaponska razvodna postrojenja, Računovodstvo III i Računovodstvo IV.

Izveštaj o radu Odjeljenja za plasman i promet

Ovogodišnja ukupna distribucija udžbenika se odvijala kroz nekoliko pojedinačnih distribucija i to:

- distribucija udžbeničkih kompleta prema privatnoj knjižarskoj mreži,
- distribucija udžbeničkih kompleta za djecu čiji su roditelji korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice,
- distribucija udžbenika za I razred prema podacima za pojedine Opštine u Crnoj Gori,
- distribucija udžbenika za djecu RE populacije, uključenu u redovni vaspitno-obrazovni proces.

Distribucija udžbenika prema navedenim kategorijama je započeta 21. 8. 2018. godine i trajala je do 2. 10. 2018. godine.

Izveštaj o distribuciji udžbenika za školsku 2018/2019. godinu

Ovogodišnja distribucija udžbeničkih kompleta za školsku 2018/2019. godinu započela je sa fizičkom distribucijom udžbenika prema privatnoj knjižarskoj mreži, koja je obavljena u avgustu i septembru tekuće godine. Ovim Izveštajem su obuhvaćeni podaci o distribuiranim količinama udžbenika u generalnoj i pojedinačnim (tekućim) isporukama.

Fizičkoj distribuciji udžbenika je prethodilo potpisivanje Ugovora o kupoprodaji Zavoda za udžbenike sa privatnim knjižarama, u kojem su jasno definisani uslovi saradnje kao i rokovi narudžbe i isporuke. Ugovorom se definisao način plaćanja naručenih udžbenika od strane kupaca.

Ovogodišnje naručivanje udžbenika od strane kupaca – privatnih knjižara se vršilo putem narudžbenica. Narudžbom se smatrala uredno popunjena, potpisana i ovjerena Narudžbenica sa približno utvrđenim godišnjim potrebama za udžbenicima, koje su dostavljene Zavodu najkasnije do 15. jula za generalnu isporuku naručenih udžbenika.

Distribucija se odvijala u vidu jedne generalne isporuke i više pojedinačnih - manjih (tekućih) isporuka udžbenika. Isporuka po generalnoj narudžbi se odvijala od 21. do 27. avgusta, kada je i počela zvanična prodaja udžbenika u knjižarama.

Kupci su, prema Ugovoru koji su potpisali sa Zavodom, bili u obavezi pustiti udžbenike u promet nakon što je Zavod u sredstvima javnog informisanja objavio njen početak, što je podrazumijevalo prodaju udžbenika kako u privatnoj knjižarskoj mreži, tako i u Zavodovim knjižarama, bez obzira na vrijeme preuzimanja udžbenika iz magacina Zavoda.

Isporuka udžbenika po dodatnim (pojedinačnim) narudžbama vršila se nakon završetka generalne isporuke uz prilaganje dokaza o uplati prethodne narudžbe.

Zavod je ove godine odobrio kupcima dva načina isplate udžbenika po generalnoj narudžbi. Kupci su imali mogućnost avansnog plaćanja i u ratama, u zavisnosti od njihove platežne mogućnosti.

U tom dijelu Zavod je za pokriće troškova poslovanja kupaca odobrio rabate (popuste) na vrijednost naručenih udžbenika.

Izveštaj o distribuciji udžbeničkih kompleta za opštine 2018. godine

Uporedo sa fizičkom distribucijom naručenih udžbeničkih kompleta od strane kupaca – privatnih knjižara, vršila se i distribucija udžbeničkih kompleta koje su naručile u pojedine Opštine.

Glavni grad – Podgorica je za prvake u 2018. godini dodijelio komplete na crnogorskom jeziku i albanskom jeziku u vrijednosti od 114.645,10 eura.

Opština Petnjica je za prvake u 2018. godini obezbijedila 1.697,50 eura, a distribucija je izvršena preko Zavodove knjižare u Bijelom Polju.

Opština Budva je obezbijedila komplete udžbenika na crnogorskom jeziku I – IX razreda. Distribucija za ovu Opštinu je izvršena od 20. 9. 2018. godine u vrijednosti od 136.788.80 eura.

Opštinama je omogućeno odloženo plaćanje na tri rate, kao vid olakšice za nabavku ovih udžbeničkih kompleta.

Izveštaj o distribuciji udžbenika za socijalni program 2018. godine

Nakon distribucije udžbenika knjižarskoj mreži Crne Gore i opštinama, izvršena je distribucija udžbenika za djecu čiji su roditelji korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice.

Ova distribucija je počela 27. 8. 2018. godine, po nalogu Ministarstva prosvjete, a prema podacima Odjeljenja za učenički i studentski standard, koji su nam dostavljeni 1. 8. 2018. godine, a završena je 2. 10. 2018. godine sa posljednjom narudžbom udžbenika od strane Ministarstva prosvjete.

Ukupno je udžbeničkih kompleta za osnovnu školu na crnogorskom i albanskom jeziku isporučeno u iznosu **498.032,55 eura** (ovdje je uračunat i iznos 54.429,60 eura koje je Ministarstvo prosvjete odvojilo za nabavku udžbeničkih kompleta za RE populaciju).

Izveštaj o distribuciji udžbenika za djecu RE populacije 2018. godine

Nakon završetka distribucije udžbenika djeci čiji su roditelji korisnici materijalnog obezbjeđenja izvršena je distribucija udžbenika za djecu RE populacije, u okviru projekta Ministarstva za ljudska i manjinska prava, a prema podacima koje smo dobili od generalnog direktora Direktorata za obrazovanje pripadnika manjinskih naroda i drugih nacionalnih zajednica u Ministarstvu prosvjete.

Ovom prilikom je izvršena isporuka udžbeničkih kompleta za djecu romske i egipćanske nacionalnosti za prva tri razreda osnovne škole na crnogorskom jeziku i albanskom jeziku, čija vrijednost iznosi **37.722,80 eura**.

Ministarstvo prosvjete je takođe, u socijalnom programu za djecu RE populacije izvršilo nabavku udžbeničkih kompleta IV – IX razreda, na crnogorskom i albanskom jeziku u vrijednosti **54.429,60 eura**.

Distribucija ovih udžbeničkih kompleta je trajala do 29. 8. 2018. godine.

U prilogu ovog izveštaja tabelarno su prikazani podaci o prodatim količinama, kao i trenutno stanje zaliha, kako po razredima, tako i po predmetima.

Zavod je nastupao kao izlagač na sajmovima knjiga u 2018. godini:

Međunarodni podgorički sajam knjiga i obrazovanja

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva - Podgorica se u 2018. godini trinaesti put predstavio sa svojom produkcijom na Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga i obrazovanja, koji se održao 7. V – 14. V 2018. godine u Podgorici.

Na ovom Sajmu Zavod je predstavio svoja nova izdanja u okviru tri promocije i to:

„Zovu me Čupa“, autorke Nataše Nelević

Radionica „Tajna jedne tajne“, autorke Dragane Kršenković - Brković

Crnogorski za strance, nivo A1 i A2.

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva je na ovom Sajmu nagrađen za **Najbolje opremljen štand i Najbolje opremljeno izdanje** za knjigu DOŠLJACI – PJESME ALI BINAČA, autora Radovana Zogovića.

Internacionalni sajam knjiga u Podgorici

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Podgorica predstavio je svoju izdavačku djelatnost na 4. Internacionalnom sajmu knjiga u Podgorici, u terminu od 2. do 6. oktobra 2018. godine, u kompleksu Capital Plaze.

Na ovoj manifestaciji Zavod je imao tri promocije svojih novih izdanja:

„Istorija Crne Gore u 65 priča“, autor Živko Andrijašević, biblioteka „Istoriografska izdanja“,

„I dječak može obećati“, autor Božo Koprivica, biblioteka „Posebna izdanja“,

„Leksikon ličnosti crnogorske prosvjete“, autor Radovan Damjanović, biblioteka „Posebna izdanja“.

Međunarodni sajam knjiga u Tirani

U albanskoj prijestonici Tirani održan je 21. Međunarodni sajam knjiga, na kojem je učestvovao veliki broj izlagača iz brojnih evropskih država.

I ove godine je svoju izdavačku produkciju predstavio Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Podgorica, kojem je to četvrti put da se pojavljuje na ovoj prestižnoj kulturnoj manifestaciji.

U okviru ovogodišnjeg pojavljivanja na sajmu u Tirani, Zavod je imao dvije promocije, 16. novembra. Tom prilikom su predstavljene knjige „Neko zove“ Zuvdije Hodžića i „Ja, tvoj vjerni sin i tvoj poeta“ Esada Mekulija.

Međunarodni sajam knjiga u Tirani trajao je 12-18. novembra 2018. godine.

IZVJEŠTAJ O RADU ODJELJENJA ZA PRAVNE, KADROVSKE I OPŠTE POSLOVE

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Podgorica donio je Plan javnih nabavki za 2018. godinu br. 108 od 29. 1. 2018. godine (s Izmjenom br. 1 Plana br. 603 od 12. 4. 2018. godine), i isti je dostavljen Upravi za javne nabavke Crne Gore iz razloga što hitnijeg pokretanja postupka javne nabavke za izbor najpovoljnijeg ponuđača za nabavku usluge štampanja i isporuke udžbenika, koji je prepoznat kao postupak, koji zbog svoje velike procijenjene vrijednosti, podložan dugom žalbenom postupku.

U skladu s Finansijskim planom Zavoda za 2018. godinu, Plan javnih nabavki je predviđao 38 postupka javne nabavke za nabavku raznih vrsta usluga, roba i radova, i to:

11 otvorenih postupaka javne nabavke od kojih se šest odnosilo na okvirne sporazume na period od 4 godine,

1 pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje i preostali broj se odnosio na nabavke male vrijednosti.

U smislu realizacije Plana javnih nabavki za 2018. godinu, Zavod je sproveo i realizovao postupke javnih nabavki shodno svojim potrebama i u skladu sa procedurama, a u toku je i sačinjavanje Izvještaja o postupcima javnih nabavki koji se dostavlja Upravi za javne nabavke najkasnije do kraja februara tekuće godine.

Kao bitan i suštinski za ovaj Zavod, postupak javne nabavke za odabir najpovoljnijeg ponuđača za nabavku usluge štampanja i isporuke udžbenika je sproveden i ugovori su potpisani sa najpovoljnijim ponudama ponuđača po partijama, a udžbenici su distribuirani na vrijeme.

Uprava za inspekcijske poslove – Odsjek za inspekciju za javne nabavke je dana 7. 11. 2018. godine izvršila kontrolu u dijelu uspostavljanja i vođenja evidencije o javnim nabavkama kao i kontrolu i realizaciju sprovedenih postupaka i zaključenih ugovora za 2018. godinu. Zapisnikom br. 02010/2018-5-56 od 7. 11. 2018. godine konstatovano je da se u Zavodu sprovede sve aktivnosti u skladu sa zakonom.

Takođe, za sve sprovedene postupke javnih nabavki postoji cjelokupna i uredno čuvana dokumentacija počev od odluka o pokretanju postupka pa do samih zaključenih ugovora, u kojoj se mogu naći detaljniji podaci iz samih javnih nabavki.

Dalje, u 2018. godini ažurirana je Knjiga procedura Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva na način da su shodno prepoznatoj potrebi donešeni novi pravilnici i interne procedure kao i da su postojeći izmijenjeni shodno novim potrebama.

Odnosnim institucijama uredno su dostavljana dokumenta poput Registra rizika, FMC Izvještaji, Plan integriteta i mnogi drugi.

ODJELJENJE ZA RAČUNOVODSTVENO-FINANSIJSKE POSLOVE

Odjeljenje računovodstveno-finansijskih poslova obavlja zadatke finansijskog planiranja, izvršavanja i izvještavanja.

Planiranje

Usvojen je Finansijski plan za 2019. godinu na sjednici Upravnog odbora, koji obuhvata planirane primitke od dotacija iz budžeta i sopstvenih prihoda, kao i izdatke koji su klasifikovani po ekonomskoj klasifikaciji.

Usvojeni Finansijski plan je dostavljen Ministarstvu prosvjete i Ministarstvu finansija u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Shodno članu 29 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva je dostavio Zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava, shodno kojem su dodijeljena sredstva Zakonom o budžetu za 2019. godinu u iznosu 1.034.891,72 eura.

Izvršavanje

Na osnovu dospjelih obaveza za zarade, troškove materijala i usluge, održavanje, rentu i kapitalne izdatke, vodeći računa o sprovođenju internih procedura, vrše se plaćanja, s osvrtnom na poštovanje ugovorenih rokova i praćenje stepena izvršenja prema Finansijskom planu.

S druge strane, prati se dinamika plaćanja potraživanja od kupaca shodno sklopljenim ugovorima, kao i uplate dnevnih pazara iz maloprodajnih objekata Zavoda - knjižara.

Izvjешtavanje

Godišnji izvješaji Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva se usvajaju na sjednicama Upravnog odbora.

Shodno članu 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvješaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, Zavod dostavlja Ministarstvu prosvjete:

Izvješaj o novčanim tokovima - Obrazac 4

Izvješaj o neizmirenim obavezama - Obrazac 5.

Ovi obrasci se dostavljaju godišnje i kvartalno.

Shodno Zakonu o računovodstvu, Zavod dostavlja finansijske iskaze:

Bilans stanja i Bilans uspjeha, Izvješaj o novčanim tokovima i Izvješaj o promjeni na kapitalu.

Iskazi se usvajaju na sjednici Upravnog odbora, a zatim dostavljaju Poreskoj upravi, najkasnije do 31. 03. 2019. godine.

Osim eksternih izvješaja, Odjeljenje za računovodstveno-finansijske poslove vrši kontinuirano praćenje i izvještavanje o stanju potraživanja i izmirenju obaveza i pravi druge interne izvješaje u vezi s poslovanjem u skladu s poslovnim prilikama.

Ostale aktivnosti

Kako bi unaprijedio poslovanje Zavod za udžbenike i nastavna sredstva je angažovao konsultantsku kuću koja je uradila Elaborat o ekonomsko-finansijskoj analizi poslovanja Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva.

Na izradi Elaborata su radili profesori na Ekonomskom fakultetu Podgorica, na osnovu Iskaza i podataka o organizacionoj i kadrovskoj strukturi u periodu od 2014. do 2017. godine. Utvrđen je finansijski, imovinski i prinosni položaj preduzeća, kao i analiza finansijske ravnoteže, likvidnosti, solventnosti i zaduženosti preduzeća.

Utvrđeno je da Zavod za udžbenike i nastavna sredstva ima finansijsku ravnotežu, koja je pokazatelj dobrog finansijskog upravljanja, što se posebno odnosi na usklađivanje rokova između raspoloživosti izvora finansiranja i rokova vezivanja sredstava.

Takođe, analizom likvidnosti i solventnosti utvrđen je trend rasta u posmatranim periodima.

Utvrđeni koeficijent profitabilnosti je najveći u 2017. godini iz čega je izveden zaključak da je riječ o ustanovi koju odlikuje visoka profitabilnost, što je zaključeno na osnovu Iskaza iz prethodnih izvješajnih perioda, kao i informacije o prihodima i rashodima na dan 31. 10. 2018. godine.

Crna Gora
Zavod za školstvo

Broj: 01-89/1
Podgorica, 24.01.2019.godine.

CRNA GORA
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

Izvještaj o radu za 2018. godinu

SADRŽAJ

UVOD.....	3
I. ODSJEK ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVNOG SISTEMA	3
II. ODSJEK ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU	5
III. ODSJEK ZA UTVRĐIVANJE KVALITETA	8
IV. ODSJEK ZA KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ	9
V. PROJEKTI	11
VI. OPŠTI POSLOVI	11

UVOD

Organizacione jedinice Zavoda za školstvo su: Sektor za unapređivanje obrazovanja, Sektor za nastavu i Služba za opšte poslove i finansije.

U okviru Sektora za unapređivanje obrazovanja funkcionišu: Odsjek za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema i Odsjek za međunarodnu saradnju.

U okviru Sektora za nastavu funkcionišu: Odsjek za utvrđivanje kvaliteta i Odsjek za kontinuirani profesionalni razvoj.

U okviru Službe za opšte poslove i finansije funkcionišu: Kancelarija za opšte poslove i Kancelarija za računovodstveno finansijske poslove.

Zavod za školstvo utvrđuje i obezbjeđuje kvalitet obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, obavlja razvojne, savjetodavne, istraživačke i stručne poslove iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika.

Za izvršavanje poslova iz djelokruga Zavoda utvrđena su službenička i namještenička mjesta za 84 izvršioca. Trenutno je zaposleno 61 službenika i namještenika.

Po završetku svake godine Zavod za školstvo podnosi Godišnji izvještaj rada Ministarstvu prosvjete.

I – ODSJEK ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVNOG SISTEMA

Realizovane aktivnosti:

1. **Analize i stručna mišljenja** (odgovoreno na 92 dopisa za razne NVO, Nacionalni savjet obrazovanja, MP i tsl.);
2. **Izrada unaprijeđene verzije Metodološkog uputstva za nastavnike za ocjenjivanje zasnovano na ishodima za osnovnu školu;**
3. **Izrada inovirane pedagoške dokumentacije:** učešće u izradi pedagoške dokumentacije za osnovne i srednje škole;
4. **Pravilnik o izmjenama pravilnika o vrstama ocjena i načinu ocjenjivanja učenika u osnovnoj školi:** predstavnici Odsjeka su učestvovali u izradi Pravilnika;
5. **Učešće u realizaciji stručnih ispita:**
U toku 2018. godine samostalni savjetnici iz Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema su kao članovi komisija učestvovali u realizaciji stručnih ispita za različita predmetna područja kao što su stručni ispiti iz matematike, pedagogije, biologije, fizičkog vaspitanja, fizike i inkluzivnog obrazovanja;
6. **Izrada predmetnih programa zasnovanih na ishodima za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje:** izrađeno je 6 programa za baletsko obrazovanje, 1 program za grupno muziciranje i 27 programa za osnovno muzičko obrazovanje;
7. **Izrada opšteobrazovnog dijela 16 nastavnih planova obrazovnih programa za srednje stručno obrazovanje;**
8. **Izrada Strategije za mlade 2017 – 2021. godine:** u izradi AP Strategije za 2019 i 2020 godinu je učestvovao predstavnik Odsjeka;
9. **Istraživanje - Korupcija u obrazovanju:** Zavod za školstvo je u okviru Akcionog plana programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 23. i 24. poglavlje bio u obavezi da

realizuje aktivnosti u oblasti korupcije u obrazovanju. Jedna od ključnih aktivnosti je podrazumijevala realizaciju istraživanja sa učenicima osnovne i srednje škole. Istraživanjem smo željeli ispitati mišljenje učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola u Crnoj Gori o tome: koliko su informisani/e o temama koje se tiču: mita, korupcije, podmićivanja i slično? ko su im najčešće izvori informacija o korupciji? kakva je uloga škole u informisanju učenika o korupciji? koliko su učenici sposobni da prepoznaju korupciju u svom okruženju? koliko je po njihovom mišljenju korupcija zastupljena u društvu, i u obrazovanju? u kojim situacijama je korupcija zastupljena u obrazovanju? koliko je korupcija zastupljena u njihovoj školi? koliko su učenici spremni da prijave korupciju, i u kome bi je prijavili? koliko su učenici spremni da i sami učestvuju u koruptivnim radnjama? u kojoj mjeri je zastupljena praksa odražavanja privatnih časova u školama? Istraživanje je obavljeno: u 17 opština u Crnoj Gori, u 47 škola, od čega 28 osnovnih i 19 srednjih škola, sa 1702 učenika, od čega 983 iz osnovne i 719 učenika srednje škole. Izvještaj o istraživanju je objavljen na sajtu Zavoda za školstvo.

SEMINARI I SAVJETOVANJA:

1. **Dva seminara na temu - *Psihosocijalna podrška djeci/učenicima u stresnim situacijama*** u okviru AP Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2018/19 godinu;
2. **Pet seminara na temu - *Obrazovanje u oblasti vanrednih situacija*** u okviru AP Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2018/19 godinu;
3. **Dva seminara na temu *Nastava orijentisana na učenje*** u saradnji sa CDRSEE za direktore škola, školske nadzornike i savjetnike Zavoda za školstvo i Ministarstva prosvjete, pedagoge, psihologe, nastavnike u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama. Dva predstavnika Odsjeka učestvovala su u realizaciji seminara;
4. **Dvanaest savjetovanja na temu - *Savjetovanje u vezi primjene novih predmetnih programa za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje***: za nastavnike svih škola za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje na kojima su prezentirani novi predmetni programi zasnovani na ishodima te način godišnjeg i neposrednog planiranja za realizaciju nastavnog procesa;
5. **Sedam savjetovanja za osnovne škole na temu - *Rezultati istraživanja o korupciji u obrazovanju*** za predstavnike đачkih parlamenata i nastavnike svih osnovnih i srednjih škola;
6. **Sedam savjetovanja za osnovne škole na temu – *Popunjavanje pedagoške dokumentacije u dijelu rubrike Zapažanja o vladanju učenika***: Na savjetovanjima su prisustvovali predstavnici svih osnovnih škola (direktor, pedagog, psiholog, predstavnici nastavnika razredne i predmetne nastave);
7. **Savjetovanje na temu – *Implementacija međupredmetnog programa Obrazovanje u oblasti vanrednih situacija za srednje škole*** za direktore i pedagoge gimnazija, mješovitih i srednjih stručnih škola. Savjetovanja su zajedno realizovali predstavnici Zavoda za školstvo i Direktorata za vanredne situacije;
8. **Dva savjetovanja na temu - *Primjena nove pedagoške dokumentacije za osnovnu školu*** za direktore svih osnovnih škola na kojima su prezentirane novine u popunjavanju nove pedagoške dokumentacije;
9. **Inkluzivno obrazovanje:**
Realizovane su sljedeće aktivnosti:
 - ***Korišćenje udžbenika u DAISY formatu*** (8 seminara za 69 škola);

- *Izvršen monitoring za Korišćenje udžbenika u Daisy formatu u 7 škola;*
- *Putokaz- metodički modeli za podršku učenicima u čitanju i pisanju* (6 seminara 68 škola- nastavnici primijenili metodičke modele u radu sa 6000 učenika);
- *Unaprijeđen materijal za podršku učenicima u čitanju i pisanju u I ciklusu osnovne škole- Merodički modeli;*
- *Izrađen Materijal za individualni rad (I, II i III razred) kao podrška učenicima prilikom savladavanja čitanja i pisanja;*
- *Izvršen monitoring Putokaz- metodički modeli za podršku učenicima u čitanju i pisanju u 25 škola;*
- *Izrađen Vodič za rad sa decom s intelektualnim smetnjama* (realizovano 5 seminara sa nastavnicima osnovnih škola);
- *Koordiniran rad Inkluzivnog aktiva u pripremi inkluzivnog materijala za školski portal* (<http://www.skolskiportal.edu.me>);
- *Koordiniranje radom mobilne službe* (mobilne službe su realizovale 2488 polusatnih aktivnosti u 80 obrazovno vaspitnih ustanova, sa 380 učenika);
- *Individualni razvojno-obrazovni plan (IROP)* namijenjen srednjim stručnim školama (4 obuke za nastavnike srednjih stručnih škola);
- *Individualni tranzicioni plan (ITP)* (realizovano 6 obuka za nastavnike osnovnih i srednjih stručnih škola);
- *Izrađen model prelaza iz srednje škole ka tržištu rada- Individualni tranzicioni plan 2 (ITP 2);*
- *Individualni tranzicioni plan 2* (realizovano 6 obuka za nastavnike srednjih stručnih škola i savjetnike CIPS-a i Zavoda za zapošljavanje);
- *Supervizija 12 predškolskih ustanova u sklopu Projekta Obuka stručnog kadra predškolskih ustanova i podrška roditeljima dece sa poremećajima iz spektra autizma u cilju primjene rane intervencije;*
- *Učešće u izradi Strategije inkluzivnog obrazovanja 2019-2025.*

II – ODSJEK ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

Realizovane aktivnosti:

1. Saradnja sa Savjetom Evrope:

- Evropski centar za moderne jezike: imenovanje učesnika iz Crne Gore za programe obuke Centra;
- organizacija seminara *Integrirano učenje sadržaja i jezika (CLIL)*, u saradnji sa Evropskim centrom za moderne jezike, održanog 4. i 5. oktobra 2018. u Podgorici;
- promocija obilježavanja Evropskog dana jezika, u saradnji sa udruženjima nastavnika stranih jezika – engleskog, francuskog, ruskog, njemačkog i italijanskog jezika.

2. Učešće u pripremi Erasmus+ projekta *Keep Educating yourself*, u saradnji sa Filozofskim fakultetom.

3. Međunarodno testiranje PISA 2018 – kodiranje učeničkih odgovara iz oblasti čitalačke pismenosti - međunarodni koder;

4. Implementacija projekta "Moje vrijednosti i vrline";

- uključivanje novih škola u program (osnovne, gimnazije, po prvi put i srednje stručne), i program se realizuje u 47 osnovnih i srednjih škola (do sada ih je bilo 20);
- osim postojećih 250, obučeno još 100 nastavnika, stručnih saradnika i direktora, tako da program sada realizuje oko 300 nastavnika;
- do kraja 2018. godine, u program je uključeno oko 14.000 učenika osnovnih i srednjih škola;
- u školskoj 2018/2019. projektni tim je izvodio obuke i sa trenerima za ovaj program (baza trenera broji 30, obučeni početkom 2018);
- štampane i distribuirane dvije publikacije za nastavnike: Priručnik za radionice u programu "Moje vrijednosti i vrline" i Vodič za razvoj socijalnih i emocionalnih vještina u redovnoj nastavi;
- nadzornici Zavoda za školstvo su kontinuirano informisani o tome kako škola sve može još uspješnije da podstiče optimalan razvoj učenika i povećava kvalitet rada, upravo kroz razvoj socijalnih i emocionalnih vještina;
- program "Moje vrijednosti i vrline" je akreditovan od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja i uključen u katalog programa za usavršavanje stručnih kadrova u domenu dječije i socijalne zaštite (socijalni radnici; vaspitači, stručni saradnici);
- koncipirano je i realizovano 20 školskih projekata, sa ciljem da učenici i nastavnici promovisu svoj rad u oblasti razvoja socijalnih i emocionalnih vještina i da se škola u cjelini uključi u ove aktivnosti, kao i roditelji i lokalna zajednica;
- postignuća i izazovi u programu "Moje vrijednosti i vrline" više puta su prezentovani pred ekspertima Unicef-a u oblasti obrazovanja u cilju njegovog daljeg usavršavanja i razvoja;
- u novoj pedagoškoj dokumentaciji (dnevnik - zapažanja o vladanju učenika) za procjenu vladanja se koriste pokazatelji socijalnih i emocionalnih vještina iz ovog programa;
- informisanje uključenih škola, izvještavanje donatora i drugih partnera, praćenje budžeta, komunikacija sa partnerima i školama.

5. Implementacija Obrazovanja za održivi razvoj:

- prevođenje UNESCO publikacije „Obrazovanje za globalne ciljeve održivog razvoja“;
- Prisustvo tehničko-konsultativnom sastanku na temu “Budućnost obrazovanja za održivi razvoj” u organizaciji UNESCO-a koji je održan 9. i 10. jula 2018. godine u Bangkoku;
- koordiniranje Mediteranske strategije Obrazovanja za održivi razvoj (pisanje rada Obrazovanje za održivi razvoj u obrazovnom sistemu Crne Gore za časopis Održivi mediteran No 74
(http://medies.net/uploaded_files/cyprus%20conference%202017/final_74_soma_lowres.pdf);
- učešće na prvom sastanku Mediteranskog komiteta za obrazovanje za održivi razvoj, održanom na Kipru od 23-24. novembra 2017. godine;
- izrada izvještaja o implementaciji UNECE Strategije obrazovanja za održivi razvoj za (2017–2019) ;
- učešće u radu UNECE Ad hoc radne grupe za strateško planiranje obrazovanja za održivi razvoj do 2030. godine;
- implementacija Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore;
- učešće u radu koordinacionog tijela u procesu izrade Ciljevi održivog razvoja (SDGs), konsultativnog procesa izrade Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine;
- učešće u sprovođenju pilot projekta u okviru UNESCO-ve mreže pridruženih škola, na temu „Doprinos sveobuhvatnog institucionalnog pristupa učenju o klimatskim promjenama“ ;
- pružanje stručne i logističke podrške projektima Ministarstva održivog razvoja i turizma;

- prisustvo trodnevnom seminaru u Ministarstvu održivog razvoja i turizma „Implementacija SDG-s na Zapadnom Balkanu;
- stručna podrška projektu UNDP-a Unapređivanje znanja o klimatskim promjenama u opštem obrazovanju;
- pružanje logističke podrške projektu Školska bašta u osnovnim školama Sutjeska i Vuko Jovović.

6. Sprovođenje programa Eko-škole:

- posjete i savjetovanja na nivou ustanova;
- raspisivanje poziva za dodjelu nagrade Zelena zastava;
- akreditacija obrazovno-vaspitnih ustanova za dodjelu Zelene zastave i sertifikata o sticanju statusa međunarodne Eko-škole;
- organizovanje konferencije za dodjelu prve Zelene zastave i sticanje statusa međunarodne Eko-škole;
- raspisivanje III poziva za prijavljivanje treće grupe pilot škola;
- učešće na godišnjem sastanku nacionalnih operatera za međunarodni program Eko-škole, održanom u Korku od 21. do 23. novembra 2018. godine;
- organizovana prezentacija za obrazovno-vaspitne ustanove koje su se prijavile za sprovođenje programa na osnovu trećeg javnog poziva;
- dodavanje dokumenata i podataka na Podio- međunarodnoj platformi;
- dodjela posebnih priznanja za Dana planete Zemlje u okviru programa Mladi ekoreporter.

7. Implementacija preduzetničko učenje:

- izrada Akcionog plana za 2018. godinu u skladu sa Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje (2015 – 2019);
- učešće u izradi Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća (2017 – 2021);
- učešće u radu Nacionalnog partnerstva za preduzetništvo;
- pisanje izvještaja koji proizilaze iz obaveza planiranih Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje;
- implementacija Akcionog plana za 2018. godinu u skladu sa Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje (2015 – 2019);
- pisanje izvještaja za Akt o malom preduzetništvu;
- realizacija seminara Preduzetničko učenje – međupredmetna tema u predškolskom obrazovanju;
- izrada predmetnog programa Preduzetničko učenje – izborni predmet u osnovnoj školi;
- učešće u izradi RIGA izvještaja.

8. Saradnja sa NVO sektorom

- pisanje izvještaja u skladu sa Strategijom razvoja NVO;
- prisustvo sastancima, okruglim stolovima i dešavanjima u organizaciji NVO;
- organizacija sastanaka po zahtjevu NVO prema Akcionom planu u odnosu na Strategiju razvoja NVO;
- uređivanje stranice za NVO na sajtu Zavoda za školstvo.

9. Ažuriranje internet stranice Zavoda:

- priprema informacija za veb sajt;
- uređivanje;
- kreiranje novih stranica i linkova;
- dodavanje dokumenata.

10. Prevođenje materijala, stručnih tekstova i projektnih prijedloga za potrebe ostalih odsjeka.

11. Učešće u radu komisije za sprovođenje TIMSS testiranja.

12. Izrada Izbornog programa Preduzetništvi za 7. ili 8. ili 9. razred *osnovne škole*
13. Izrada predmetnog programa Hemija i Preduzetničko učenje za obrazovanje odraslih.
14. Izrada priručnika za izborne predmete preduzetništvo, zdravi stilovi života i građansko vaspitanje za obrazovanje odraslih.
15. Izrada projektne dokumentacije za projekat „Unapređivanje kvaliteta obrazovanja, kroz ključne kompetencije i utvrđivanje kvaliteta sa posebnim fokusom na STEM discipline“ (Sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike 2015-2017, Montenegro (IPA II);
16. Izvještavanja za Eurydice mrežu.

III – ODSJEK ZA UTVRĐIVANJE KVALITETA

Realizovane aktivnosti:

1. Realizovan redovan nadzor

Redovan nadzor je realizovan u 44 obrazovno-vaspitne ustanove i to: 36 osnovnih škola, pet predškolskih ustanova (tri javne predškolske ustanove i dvije privatne predškolske ustanove), dva obrazovna centra i jedan dom učenika. Posjećeno je 1093 nastavnika na 1335 časova i utvrđen je kvalitet 270 ključnih oblasti za koje su napisna 637 pojedinačna izvještaja.

2. Ostale aktivnosti:

- Izrada Godišnjeg izvještaja o kvalitetu rada nadzorisanih ustanova u 2018. godini;
- Priprema izvještaja o nadzoru za objavljivanje na sajtu Zavoda za školstvo;
- Saradnja sa: British Council, UNICEF, Zavod za vrednovanje kvaliteta vaspitanja i obrazovanja Srbije, Ministarstvom prosvjete Federacije BiH, SICI (Standing International Conference of National and Regional Inspectorates of Education), ERI SEE (Education Reform Initiative of South East Europe), Eurydice...

3. Učešće predstavnika Zavoda (prosvjetnih nadzornika) u sljedećim aktivnostima (konferencije, projekti, komisije, radne grupe, tijela i drugo):

- Komisije za polaganje stručnih ispita nastavnika;
- Izdavanje stručnog mišljenja o kvalitetu rada direktora i pomoćnika direktora škole;
- Radne grupe za izradu Nastavnog plana i unapređenje organizacije rada umjetničkih škola;
- Prilagođavanje predmetnih programa osnovnih škola osnovnom obrazovanju odraslih;
- Izrada priručnika za nastavnike po predmetima za osnovno obrazovanje odraslih;
- Aktivnosti na izradi andragošskog priručnika za izborni predmet Novinarska i literarna radionica (predgovor, o projektu, uvod, određenje predmeta, ključne kompetencije);
- Radne grupe za izradu pedagoške dokumentacije za predškolske ustanove, umjetničke škole i domove učenika;
- Učešće u izradi Pravilnika o pedagoškoj dokumentaciji za domove učenika;
- Izrada spiska potrebnih obrazaca za muzičke škole za ZUNS;
- Sastanak sa Britanskim konsultantom i Odsjekom za KPR o formulisanju kriterijuma za procjenu efektivnosti KPR-a na nastavu;
- Prezentacija Nastavnog plana za niže muzičko i baletsko obrazovanje;
- Izrada predmetnih programa za nižu muzičku školu;
- Sastanci sa direktorima muzičkih škola;

- Presentacija Nastavnog plana za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje;
- Prisustvovanje promociji priručnika za korišćenje DAISY udžbenika u nastavi;
- Učešće u timu za koncipiranje Portfolija kao okvira za vrednovanje razvojnih ishoda djece;
- Prisustvovanje seminaru "Rani razvoj i učenje, važnost predškolskog obrazovanja za decu RE populacije";
- Radni sastanak sa predstavnicama Britanskog savjeta u vezi izrade Preporuka za implementaciju Programa engleskog jezika u predškolskom vaspitanju i obrazovanju;
- Izrada finalne verzije dokumenta *Preporuke za implementaciju Programa engleskog jezika u predškolskom vaspitanju i obrazovanju*;
- Analiza problematike izučavanja stranih jezika u srednjim stručnim školama;
- Radna grupa za izradu kriterijuma ocjenjivanja;
- Učešće u usaglašavanju praga prelaznosti testa za eksterno testiranje u devetom razredu;
- Prisustvo seminaru za test administratore u svojstvu Supervizor kvaliteta za PISA testiranje;
- Član Komisije za utvrđivanje praga prelaznosti na maturskom ispitu (za gimnazije) iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u Ispitnom centru;
- Prisustvo seminaru „Strategije i tehnike za razvoj interaktivnih vještina u nastavi stranih jezika“ ;
- Savjetovanje za nastavnike Umjetničke škole za muziku i balet "Vasa Pavić" ;
- Savjetovanje za nastavnike Muzičke škole, Tivat;
- Savjetovanje za nastavnike Muzičke škole Herceg Novi;
- Savjetovanje za nastavnike muzičkih škola (Bar I Ulcinj);
- Savjetovanje za nastavnike Muzičke škole, Nikšić;
- Savjetovanje za nastavnike muzičkih škola (Cetinje, Budva) ;
- Savjetovanje za nastavnike Muzičke škole "Andre Navara", muzičke škole iz Kolašina i Muzičke škole "Vida Matjan", Kotor;
- Realizacija seminara za direktorice PPU na temu „Utvrdjivanje i unapređenje kvaliteta rada u predškolskim ustanovama“ ;
- Obuke i savjetovanja za nastavnike i direktore škola.

IV - ODSJEK ZA KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ

Realizovane aktivnosti:

1. 80 programa obuke za nastavnike predškolskog vaspitanja, nastavnike osnovnih škola, gimnazija, nastavnike opšteobrazovne grupe predmeta u srednjim stručnim školama, stručne saradnike, pomoćnike direktora i direktore;
2. Obuka novoimenovanih direktora vrtića, osnovnih škola, gimnazija i srednjih stručnih škola, uključujući i direktore privatnih predškolskih ustanova kroz šest modula. Obuku je u 2018.godini završilo 17 direktora iz državnih vaspitno-obrazovnih ustanova i 14 direktora privatnih predškolskih ustanova, rukovodioca vaspitno-obrazovnih ustanova;
3. Savjetovanja za direktore na sljedeće teme: Primjena nove pedagoške dokumentacije za osnovnu školu (2 savjetovanja); Primjena novih predmetnih programa za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje (14 savjetovanja); Popunjavanje pedagoške dokumentacije u dijelu rubrike Zapažanja o vladanju učenika (7 savjetovanja); Obrazovanje u oblasti vanrednih situacija u srednjem obrazovanju (1 savjetovanje);

4. Aktivnosti na realizaciji regionalnog projekta *Efikasno obezbjeđivanje kvaliteta kroz uspješno upravljanje promjenama-izgradnja kapaciteta direktora škola*, u organizaciji KulturKontakta i u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje;
5. Priprema i objavljivanje Priručnika za direktore o vođenju kontinuiranog profesionalnog razvoja nastavnika u školi/ustanovi u saradnji sa Britanskim savjetom;
6. Kontinuirano obavješćavanje nastavnika o seminarima preko sajta Zavoda, koordinisanje svih aktivnosti organizacije seminara (priprema, praćenje realizacije, praćenje realizacije aktivnosti nakon završenih programa obuke, izrada izvještaja o realizovanim programima obuke i realizovali programe obuke);
7. Analiza rezultata eksternog utvrđivanja kvaliteta rada vaspitno-obrazovnih ustanova, u cilju definisanja prioriternih oblasti programa stručnog usavršavanja za naredni period;
8. Analiza potreba i definisanje prioriternih oblasti stručnog usavršavanja za period 2019-2021;
9. Priprema i realizacija Nacionalne ljetnje akademije „Demokratska kultura škole – od teorije ka praksi“ na Cetinju;
10. Izrada brošure o radu Prve nacionalne ljetnje Akademije „Demokratska kultura škole - od teorije ka praksi“;
11. Inoviranje priručnika Interaktivna obuka – program za trenere;
12. Učešće u izradi Priručnika „ Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika I unapređenja nastave i učenja u školi“;
13. Učešće u radu EPAN grupe Savjeta Evrope (mreža za građansko vaspitanje/obrazovanje);
14. Učešće u izradi nastavnog programa Istraživanje humanitarnog prava za osnovnu školu;
15. Učešće u radu Radne grupe za izradu Priručnika o kulturi vladavine prava u okviru saradnje za Globalno građansko obrazovanje koje vodi UNESCO, Pariz;
16. Učešće u radu Nadzornog komiteta za obrazovnu politiku i praksu Savjeta Evrope-Strazbur;
17. Učešće u radu Upravnog odbora Evropskog centra za moderne jezike –Grac;
18. Učešće na brojnim konferencijama, seminarima i radionicama u zemlji i inostranstvu kao što su: Unapređenje kvaliteta nastave i učenja u Crnoj Gori, Podgorica, 26.mart 2018. Britanski savjet; Regionalna konferencija CoE, Borba protiv diskriminacije u obrazovnom sistemu; Regionalna EPAL konferencija, Budva; Konferencija „Osnaživanje demokratske kulture škole“, Podgorica, CoE; Obuka za nastavnike mentore romskih i egipćanskih učenika srednjih škola – stipendiste; Upravljanje i osiguranje kvaliteta u srednjim stručnim školama, Beograd; Refleksija postojećih i identifikacija potrebnih kompetencija za direktore za djelotvorno osiguranje kvaliteta i upravljanje promjenama, te analiza obuka koje se trenutno implemetiraju u BiH, MNE i SRB., Beč; Učinkovito osiguranje kvaliteta kroz uspješno upravljanje izgradnja kapaciteta direktora srednjih škola, Podgorica; Polja kompetencija za direktore u upravljanju kvalitetom rada srednjih škola, Budva, Uspostavljanje saradnje na području profesionalnog razvoja nastavnika u Jugoistočnoj Evropi.
19. Učešće u projektu "Škole za 21 vijek";
20. Učešće u radu: Komisije za dodjeljivanje viših zvanja, Sektorske komisije za obrazovanje, u radu Savjeta za kvalifikacije, u izradi Akcionog plana za implementaciju Strategije obrazovanja nastavnika (2019-2020), u Radnoj grupi za izradu Akcionog plana sprovođenja Strategije karijerne orijentacije (2016 – 2020.), Koordinacionog tijela za praćenje realizacije Strategije obrazovanja nastavnika u Crnoj Gori (2017 – 2024); učešće

u radu Komisije za sertifikaciju trenera; Rad na izradi Akcionog plana Strategije cjeloživotne karijerne orijentacije za 2019/20 godinu, Radne grupe za prilagođavanje programa osnovna škole za odrasle i izradu andragoških priručnika.

V – PROJEKTI

Projekat „Čas istorije u Prijestonici: Cetinje – jedna priča”

Projekat „Čas istorije u Prijestonici: Cetinje – jedna priča” uspješno se sprovodi od 2014.g. za sve osnovne škole i učenike 7. razreda. Program pruža priliku učenicima da obilaskom značajnih kulturno-istorijskih znamenitosti na Cetinju, Lovćenu i Rijeci Crnojevića prošire znanja o istoriji, tradiciji i kulturnom nasljeđu Crne Gore.

Od planiranih 7160 učenika u projektu je učestvovalo 6770 učenika. Učestvovalo je i 3325 nastavnika. Ukupno je u projektu učestvovalo oko 7095 učenika i nastavnika.

Projekat Ljetnja škola „Crna Gora, moja postojbina“

Ljetnja škola „Crna Gora, moja postojbina“ namijenjena djeci crnogorskih iseljenika, održana je po dvanaesti put na Ivanovim koritima u ljeto 2018. godine u organizaciji Zavoda za školstvo i Uprave za dijasporu.

Škola je realizovana u prelijepom ambijentu Ivanovih korita u odmaralištu „Lovćen – Bečići“. Cilj škole je da djeca na zabavan način, kroz obrazovne radionice crnogorskog jezika i književnosti, istorije, geografije, kulturne baštine, muzičke i likovne umjetnosti, kao i kroz sportske aktivnosti, viteške i druge društvene, igre, upoznaju svoju postojbinu.

Školu je za dvanaest godina pohađalo oko 900 učenika uzrasta od 9 do 15 godina iz 18 zemalja. U 2018. godini učestvovalo je 58 učenika iz 11 država.

Projekat “Kako učenicima pomoći da uspješno stvaraju usmene i pisane, umjetničke i neumjetničke tekstove”

Tokom 2018. godine u okviru projekta "Kako učenicima pomoći da uspješno stvaraju..." realizovan je jedan dvodnevni seminar „Put stvaraoca ili kako stvarati tekst” za 35 nastavnika. Organizovani su sastanci Radnog tima za pripremu koncepcije i tekstova za zbornik NAŠA ŠKOLA. Objavljena je i u septembru 2018. promovisana Zbirka đачkih radova u OŠ „Radojica Perović” u okviru projekta.

VI – OPŠTI POSLOVI

Zaposleni u Kancelariji za opšte poslove je u 2018. godini u okviru svojih aktivnosti su donijeli:

44 rješenja o imenovanju tima nadzornika, 442 rješenja o izdavanju licence sa licencama i 18 uvjerenja po zahtjevu.

U istom periodu sproveli su proceduru 16 postupaka javnih nabavki, 4 postupka po zahtjevu za slobodan pristup informacijama i izvršili popis imovine, 53 ostala spisa (odgovori, dopisi ...) i izdali 520 rješenja o imenovanju predstavnika Zavoda u komisiji za polaganje stručnih ispita.

Pripremani su pojedinačni akti o ostvarivanju prava iz radnog odnosa zaposlenih, Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za školstvo, ažurirana je KIS aplikacija, pripremani su pojedinačni akti o ostvarivanju prava iz radnog odnosa zaposlenih.

DIREKTOR
Rešad Sijarić